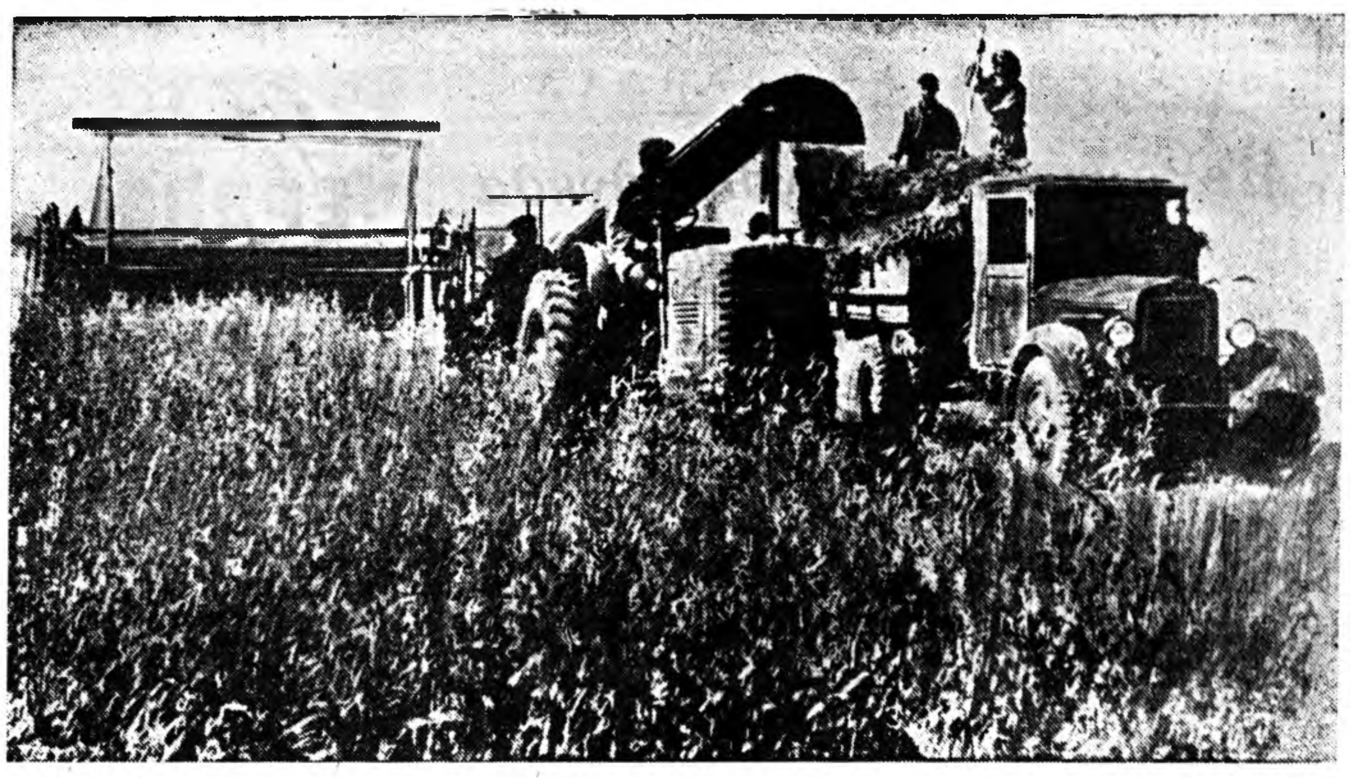
…ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 219 (8126)
СЕНТЯБРИИН 16
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

Мухаршэбэрэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ 600 гаран тонно силос дараа. Зунай эхеэр эндэ гандажа, кукуруза муугаар ургаһан байна. Гэбэшье, зелёнко һайнаар ургаа, тэрэнэй заримыень силос болгон, дараахаар эндэхид шиидэнхэй. Тиигэжэ үнеэн бүридэ 5 тонно силос хүртэхэ байна. Эндэ силос хуряалгын комбайнай комбайнер Ринчин Будажапов, тракторист Цыдып Буянтуев бүтээсэтэйгөөр хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Р. Будажаповай агрегат зелёнко хуряана.

И. Денисовэй фото.

Тарган мяха гүрэндөө ехээр тушаая

…уу малаар олон, атар дуу… бэлшээри сабшалантай, …гахай шахаха таряа тал… …артаабхатайшье ажалша …т-Монголнай Эхэ ороондо …н мяха ехээр тушааха арга …ожотой, үгэхэшье уялга…

…нангин уялгаа нэрэтэй …эйгөөр дүүргэжэ байһан …зууд, аймагууд республи… …торнай олон. Закаменай …гай колхозууд үхэрэй мя… …тарбагатайнхид — гахайн …элбэгээр тушаажа, мүры… түрүү һуури эзэлэнхэй. …ээлхэдэ, Тарбагатайн ай… …ай колхозууд энэ жэлэй …ман һара соо 1307 гахай …ажа, гүрэндэ тушааха бай… …һаа, мүнөө 1538 гахай ту… …аад байнхай.

…эбэшье, юрэнхы дээрээ рес… …икымнай колхозууд болон …зууд нютагайнгаа ехэ …боломжые гүйсэд хэрэглэ… …аданагүй, гүрэндэ мяха …аха, худалдаха түсэбөө …гушаад процент дүүргээд … Илангаяа Ахын, Мухар… …эй, Хэжэнгын, Яруунын … бусад хэдэн аймагууд …тушаалгаараа ехэхэн гээг… …оороод байна бшуу.

…ын аймагай колхозууд гү… …өө гол түлэб мяха тушаа… …гэжэ мэдээжэ. Тиимэһээ …эйнгөө урда энэ уялгаа … зэргэ дүүргэһэнһээнь …эхи партийна, совет… …организацинуудай, колхо… …ай хүтэлбэриин һайн муунь …гдэхэ болоно ха юм. Мү… …үедэ гүрэндэ мяха тушаа… …худалдаха түсэбөө арайхан …гаран процент дүүргээд …адаа партиин айкомой сек… …рь нүхэр Ринчинов, айм… …дкомой түрүүлэгшэ нүхэр …онов юу бодожо, юугээ …эжэ һуунад бэ?

…үн захагүй үргэн бэлшээ… …эй Яруунын аймагай колхо… …д, тэндэхи мяха-һүнэй сов… …мяха тушааха түсэбөө миин …аад гаран процент дүүргээд …ха юм. Эндэ гүрэндэ ту… …гдаха малые түхэреэн сүүд… …соо, һайн үзүүр ногоондо …эрнэгүй, тэдэ гүүртэ болон …ын хүдэлмэриие хэншье …жа шалгадаггүй, адуулаг… …ай ажалта үдэрые малые …эр таргалуулһанаарнь ха… …а табидаг бэшэ, харин мал… …нь тоогоор гаргадаг байна. …эн дээрэһээ боложо гүрэн… тушаагдаһан малайнь …-14 процентнь туранхай …оо.

Энэ юун дээрэһээ болооб гэ… …, нэн түрүүн партиин айко… секретарь нүхэр Доржиев, …һатын МТС-эй директор …эр Нагорный, Эгэтын МТС-директор нүхэр Танхасаев, …а-һүнэй совхозой директор …эр Зайцев гэгшэд болзор …нь гүрэндөө эрхим шанартай мяха тушааха хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр, хамаагүйгөөр хандаһан, энэ шухала хэрэгые эмхидхэхын хойноһоо оролдолго гаргаагүй байха юм. МТС-эй болон совхозой дирекци малажал дээрэ хүдэлмэрилдэг мэргэжэлтэдтэ шанга эрилтэ табяагүй, тэдэнэй һула ажал хүдэлмэритэй эбсэшоод лэ һууһаар. Партиин айком, тэрэнэй инструкторска группанууд, колхозуудай болон совхозой партийна эхин организацинууд малшадай дунда ойлгууламжын, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри тон һулаар ябуулдаг, социалистическэ мүрысөөн гэжэ миин ёһо тэдын түлөө, саарһан дээрэ эмхидхэгдэнхэй.

Имэрхүү байдал Баргажанай, Сэлэнгын, Бичурын болон бусад хэдэн аймагуудай колхозуудаар үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай колхозууд энэ жэлэй найман һарын туршада 419 гахай шахажа гүрэндэ тушааха байһан аад, оройдоо 162 гахай тушаагаа. Энэнь Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гансаараа тушааһанһаа хоёр дахин бага байна ха юм.

Зорилго юуб гэхэдэ, хаа хаанагүй, колхоз, совхоз бүхэндэ гүрэндэ тушаагдаха гүүртэ, отаранuудай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ, нэгэ дахин түрүүлээд гүрэндэ тушаагдаха залуу эмэ гахайнуудые олоорнь шахалганда табиха хэрэгтэй болоно. Тиимын тула аймагуудай партийна, советскэ организацинууд, МТС-үүдэй болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд малые бэлшээн, шахан таргалуулха хэрэгтэ анхаралаа ехээр хандуулха, энэ хүдэлмэриин хойноһоо саг үргэлжын хиналта табиха ёһотой.

Намарай һэрюүн орожо, малые бэлшээн таргалуулхада ехэ зохид саг болоод байна. Энээхэн үедэ гүрэндэ тушаагдаха бүхы малые үдэр һүнигүй, тарянай, кукурузын узуурта адуулха, коцентрированнэ болон ногоон тэжээл нэмэжэ эдюулхэ шухала. Энэ хүдэлмэридэ эгээл оролдосотой, дүй дүршэлтэй малшад табигдаха зэргэтэй.

Таргалуулгада ябаһан малые адуулагшадай ажалта үдэрые имагтал малай шэгнүүрые нэмээһэнээрнь табиха хэрэгтэй. Тиигэжэ гүрэндөө гансал тарган мал тушааха ёһотойбди.

Нүхэд мал адуулагшад, гахайшад! Танда малые таргалуулха ехэл харюусалгатай хүдэлмэри даалгагдаад байна. Бүхы арга шадабаряа гаргажа, богонихон болзорто малаа таргалуулхые оролдогты. Эхэ орондоо эрхим шанартай үхэрэй, гахайн, хониной мяха ехээр тушаая!

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр И. С. Латуновые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

КПСС-эй Вологодско обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр И. С. Латуновой түрэһэн үдэрһөө хойшо 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Советскэ гүрэнэй үмэнэ тэрэнэй габьяатай байһыень тэмдэглэн, нүхэр **Латунов Иван Сергеевичые Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль
1956 оной сентябриин 13.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр И. П. Бойцовые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи Партийна Хиналтын Комитедэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр И. П. Бойцовой түрэһэн үдэрһөө хойшо 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Советскэ гүрэнэй үмэнэ тэрэнэй габьяатай байһаниие тэмдэглэн, нүхэр **Бойцов Иван Павловичые Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль
1956 оной сентябриин 14.

—⊙—

Республикын МТС-үүдэй харьяата колхозуудта хонидые ороондо оруулга тухай 1956 оной сентябриин 10-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

МТС-үүд	Хонидые ороондо оруулга	Тэрэ тоодо искусственна аргаар
Хамнигадайн	82,3	82,8
Түнхэнэй	74,1	83,3
Ехэ-Кударын	75,4	79,3
Кабанскын	72,5	—
Хэжэнгын	72,0	47,4
Кяхтын	70,5	70,1
Тарбагатайн	70,0	21,4
Темлюйскэ	67,8	—
Пограничн…	65,9	65,9
Итанцын	64,2	—
Гашейн	61,2	38,3
Бага-Куналейн	57,8	56,4
Закаменай	57,6	63,6
Курбын	56,6	44,8
Хэрэнэй	56,2	61,5
Бичурын	56,0	54,0
Чесанын	55,9	67,5
Бургалтайн	49,6	57,9
Охин-Булагай	46,9	53,2
Ехэ-Куналейн	43,6	—
Жэрэмэй	42,9	—
Хориин	38,3	39,3
Селендумын	35,4	31,3
Иволгын	35,3	37,6
Сүхын	34,8	37,3
Үдын	33,2	33,8
Суулгын	31,1	34,9
Ториин	29,5	32,3
Хонхолойн	24,5	17,1
Үшөөтэйн	22,4	17,0
Эгэтын	21,6	18,7
Хүнтэйн	21,4	22,0
Сэлэнгын	21,2	22,0
Нарһатын	20,3	8,4
Баргажанай	18,4	18,4
Цагаан-Усанай	17,3	18,3
Саянтын	8,3	9,3
Ново-Брянска	—	—

Таряа тушаалгые эрид түргэдхэхэ

Манай МТС-эй харьяата колхозуудта хүдэлдэг комбайнернууд ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Логовскиин нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлдэг «С-4» комбайнай комбайнер Спиридон Попов амяарлан хуряалга дээрэ үдэр бүри 22—25 га таряа суглуулан сохино. Энэ нүхэр хуряалгын эхилһэнһээ хойшо хамтадаа 177 гектар таряа эрхим шанартайгаар суглуулаа.

«С-6» комбайнай комбайнер Илларион Савельевич Разуваев Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо үдэр бүри 19 га хүрэтэр хуряажа, 200 гектар талмайһаа 2100 центнер таряа сохёо. Комбайнань нэгэшье һаатанагүй. Мүн эндэ хүдэлдэг комбайнер Николай Перевалов 3700 центнер таряа сохибо.

Иигэжэ МТС-эй түрүү механизаторнууд сентябриин 10 болотор 1700 гектар таряа амяарлан хуряажа, түсэбөө дүүргэһэн байна. Үшөө 1300-гаад гектар таряан амяарлан хуряагдахаар хараалагдана. МТС-эймнай харьяата колхозууд амяарлан хуряалга хэрэглэһэнэй ашаар түрүүшын үдэрһөө гүрэндэ таряа тушаажа эхилээ һэн. Илангаяа Молотовой нэрэмжэтэ колхоз таряа тушаалгые зүбөөр эмхидхэжэ, хамтадаа 6 мянган центнер таряа тушааба. Мүн Логовскиин, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд таряагаа түргэнөөр тушаахые оролдоно.

Гэбэшье, бусад колхозуудтамнай, жэшээлхэдэ, Круминай нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Осипов) арга боломжоёо хүсэд хэрэглэжэ шаданагүй. Эндэхид үдэр бүри 150—200 центнер таряа гүрэндэ тушаахаар аад, оройдоо 38—40 центнер тушаана. Тэрэшэлэн Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ таряа тушаалгые эхилээдүй.

Гүрэндэ таряа тушаалгые саашадаа эрид түргэдхэхын тулада хүн зоноо, машина, техникэеэ хэрэгтэй хүдэлмэридэнь зүбөөр хубаарилан табихын тулада оролдохобди.

Е. Федотов, партиин Бичурын айкомой Охин-Булагай МТС-эй зонодохи секретарь.

Үдэртөө хоёр—гурбан нормо дүүргэнэ

Сэлэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүд Сүхын машинно-тракторна станциин механизаторнуудтай мүнөө таряа хуряалгын хүдэлмэриие эмхитэйгээр ябуулжа байна. Тоён гэжэ нютагай поли дээрэ мүнөө дүрбэн комбайн таряа хуряана.

Таряа хуряалгые түргэнөөр, һайн шанартайгаар, гээлтэгүйгөөр дүүргэхын түлөө механизаторнууд болон артелиин гэшүүдэй дунда социалистическэ мүрысөөн үдэрһөө үдэртэ үргэдэнэ. Тус артельдэ «С-6» комбайнаар ажалладаг Сүхын МТС-эй суута комбайнер Николай Могильников нормынгоо ёһоор 10 га хуряаха аад, үдэр бүри шахуу 30—35 га хүрэтэр һайн шанартайгаар хуряана. Таряа хуряалгын эхилһэнһээ хойшо нүхэр Могильниковай комбайн нэгэшье үдэр һаатаагүй.

Мүн тус станциин залуу механизатор Дашидондок Ганжуров «С-4» комбайнаар халаан соогоо 20 гаран га таряа хуряажа, үдэрэйнгөө даалгабариие 200 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Залуу комбайнер машинынгаа хойноһоо техническэ харууһалга һайнаар хэһэнэй ашаар таряа хуряалга дээрэ үндэр бүтээсэ туйлана. Комбайнда һаяханай ажаллаашье һаа, нүхэр Ганжуров агрегадайнгаа гэшүүдэй хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ шадана.

Таряа хуряалга дээрэ мүн «С-4» комбайнаар ажалладаг Николай Губкин үндэр бүтээсэ туйлана. Агрегадайнгаа гэшүүдэй хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэнэ, үдэртөө даалгабариин ёһоор 8 га хуряаха ёһотой аад, мүнөө 18—20 га хүрэтэр хадана. Хуряалгынь шанар һайн.

«С-4» комбайнда ажалладаг комбайнер Семен Ульянов мүн машинаяа зүбөөр ашаглажа, халаанайнгаа даалгабариие 150—175 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Комбайнуудай үндэр бүтээсэ тэндэ хүдэлдэг хүнүүдэй габшагай, оролдосотой ажалһаа дулдыдадаг. Артелиин гэшүүд Владимир Сондуев, Петр Гармаев, Хубита Цыренов, Лиза Галданова болон бусад олон колхознигууд эршэмтэйгээр ажаллажа, комбайнуудые һаатабаригүйгөөр ябуулна.

Тэрээнһээ гадна, таряанай һаатабаригүйгөөр ток дээрэ зөөгдөө һаа, комбайнуудай үндэр бүтээсэ туйлахань мэдээжэ. Артелиин нэгэдэхи комплексно бригадын «ЗИС-5» автомашинын шофер Лубсандоржи Цыренов, Сүхын МТС-эй шофер Иннокентий Кулаков гэгшэд полинууд дээрэһээ Улаан Сэсэг гэжэ нютагай ток хүрэтэр таряа зөөхэдөө үдэрэйнгөө даалгабариие 175—180 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Мүнөө жэлэй таряанай ургасын жэгдэ бэшэнь мэдээжэ. Тиимэ дээрэһээ артелиин правлени шэнэ таряагаа гутаахагүйн түлөө тэрэниие түргэнөөр сэбэрлэжэ, хатаахын түлөө ехэхэн хүдэлмэри эмхидхэбэ. Улаан Сэсэгэй ток дээрэ үдэр һүнигүй таряан сэбэрлэгдэнэ. Таряа сэбэрлэлгын хүдэлмэридэ артелиин гэшүүд Бальжинима Машиев, Бадмацырен Гармажапов, Буда Балданов, таряа хуряалгада туһалхаяа ерэһэн Ново-Селенгинскын эмхи зургаануудай албахаагшад Бимба Машанов, Бато Цыремпилов ба бусад габшагай ажалаараа шалгаржа, үдэрэйнгөө даалгабариие нилээдгүй үлүүлэн дүүргэнэ. Залуу механизатор нүхэр Улзытэ Цыбикжапов таряа сэбэрлэлгын машиные ямаршье һаатабаригүйгөөр ябуулжа, ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлнэ.

Тиигэбэшье, таряа хуряалгын хүдэлмэри дээрэ дутагдалнууд ехэшэг. Тэрэнэй нэгэниинь юуб гэхэдэ, таряа хуряалга дээрэ ажалладаг механизаторнууд ба колхознигуудай дунда политическэ хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр табигданхай. Газетэ, журналнуудые һаядаашье эндэ асараагүй. Ханын газетэ, «Дайшалхы хуудаһанууд» гаргагдадаггүй, социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд үдэр бүри согсологдодоггүй байна. Энэ дутагдалые артелиин партийна эхин организаци түргэнөөр усадхаха зэргэтэй.

А. Семенов.

Һурагшадай туһаламжа

Боргойн эхин һургуулиин һурагшад зунайнгаа амаралтын үедэ Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо (Зэдэ) яһала ехэ туһаламжа үзүүлээ. Тэдэнэр (хамта 20 хүн) зунай үедэ 200 гаран бухал үбһэ шэрэһэн, мүн морин тармуурта ябаһан, гараар үбһэ тармалсаһан байха юм.

Һуралсалай жэлэй эхилһэнһээ хойшо тус һургуулиинхид хоёр удаа воскресник эмхидхэжэ, 3 гектар хартаабха малтажа үгэһэн байна. Һурагшад амаралтын үдэр бүхэндэ багшанарайнгаа хүтэлбэри доро воскреснигтэ гаража, таряа хуряаха, силос дараха хүдэлмэридэнь колхоздо туһалха гэжэ шиидэбэ.

Хитадай Коммунистическэ партиин VIII съездэ байлсахаяа КПСС-эй делегаци Пекин ерэбэ

…КИН, сентябриин 14. (ТАСС). …ай Коммунистическэ партиин …э байлсахаяа Советскэ Сою… Коммунистическэ партиин деле… нүхэд А. И. Микоян (делегаци толгойлогшо), Н. А. Мухитди… Б. Н. Пономарев, И. В. Капи… П. А. Сатюков составтайгаар …эр Пекин ерэбэ.

…нскэ аэродром дээрэ КПСС-делегациие КПК-тэй политбюро гэшүүд, Централина Комитет секретарьнууд нүхэд Лю Шао…, Чжу дэ, КПК-гэй ЦК-гэй по… …рогой гэшүүд нүхэд Дэн Сяопин, Чжан Вэнь-тянь, КПК-гэй Централина Комитедэй гэшүүд, профсоюзуудай Бүхэхитадай федерациин хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, мүн тэрэшэлэн урда тээнь Пекин ерэһэн ахадүү коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэд угтаба.

Делегациие тэрэшэлэн КПК-тэй VIII съездэ байлсаха КПСС-эй делегациин гэшүүн П. Ф. Юдин, Пекиндэхи советскэ посольствын хүдэлмэрилэгшэд, хитадай ба гадаадын журналистнууд угталсаа.

КПК-гэй VIII съездэ байлсахаяа ахадүү коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай делегацинууд Пекин ерээ

…КИН, сентябриин 14. (ТАСС). …брийн 15-да нээгдэхэ Хитадай …нистическэ партиин VIII … айлшад боложо хабаадал… ахадүү коммунистическэ ба …ришэнэй партинуудай делегацинууд Пекин ерэжэ байна. Чехословакиһаа, Албаниһаа, Болгариһаа, Англиһаа, Монголой Арадай Республикаһаа болон бусад олон оронуудһаа делегацинууд ерээ.

УҺАЛАГДАҺАН САБШАЛАНҺАА ҮНДЭР УРГАСА АБТАБА

Аса нютаг. Эндэ Хэжэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой 200 гаран гектар сабшалан бии. Тэрэниие уһалхада зохистой Аса горхон бүхэли зундаа уһаар элбэг байдаг.

Үнгэрэгшэ хабартаа, мүн зунай эхеэр бороо оронгүй, урдань уһан шалбааг, намаг газар шииг нойтоор дутаа һэн. Энэ үедэ 50-яад наһанай, дундуур бэетэй хүн Асын сабшалан уһалжа сүлөөгүй хүдэлмэрилбэ. Резинэ сабхи үмдэнхэй, тартаа түмэр заастаб баринхай, үдын ааяма халуунда хүл нюсэгэн, малгайгүй энэ хүн иишэ тиишээ аса һалаа боложо урдаһан олон канава һубатуудые заһажа, Аса горхоной элбэг уһые сабшалан дээрэ тараажа, шадамар бэрхээр ажаллажа ябадаг бэлэй. Энэмнай урдань Аса нютагта түрэһэн, газар уһаяа, һубаг канаваяа һайн мэдэхэ Намжил Тушинович Тушинов байгаа.

Сабшалан уһалхын түлөө канавануудые заһаха, шэнээр татаха, гол горхоной уһа зүбөөр хэрэглэхэ хэмжээ колхозой правлени, Хэжэнгын МТС-эй мэргэжэлтэд абаһан байна. Энээнэй ашаар Аса, Шанаа, Сагаан Хушуун, Шаралза, Булаг гэжэ нютагуудта механизмын хүсөөр канаванууд татагдажа, сабшалан уһалагдаха аргатай болоһон байгаа. Тиигэбэшье, колхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ хүдэлмэридэ үшөөл хайша хэрэгээр хандадаг байгаа бшуу. Жэшээнь, нүхэр Тушиновай Асын сабшалан уһалжа байхада колхозой правлени, партийна организаци тэрээндэ анхаралаа хандуулдаггүй, хүниие нэмэжэ үгэдэггүй һэн. Харин аймгүйсэдкомдо мэдээ үгэхэ болоходоо, кабинедтээ лаб һуужа, дээдэ потолоогоо хараад, тархяа маажад гээд «байза, Асадамнай тэды гектар сабшалан уһалагдаба ёһотой» гэлдэн таамагаар бэшэжэрхидэг һэн гэлсэдэг.

— Хабарай үедэ һайрам зүбөөр хэрэглэжэ, сабшалантай газарые нэгэ дахин уһаар садхаагаа һэм. Удангүй Аса нютаг ногоон хүнжэлөөр хушагдаа бэлэй. Энэ үедэ Аса горхоной уһые ондоо тээшэнь табяагүй, май, июнь һарада уһаяа хубаарилан сабшалангаа хоёрдохёо, гурбадахяа, дүрбэдэхеэ уһалһан байнаб. Уһалагдаһан газарай үбһэ ногоон үдэр ерэхэ бүри үндыжэ, минии һанаа сэдьхэл баясуулаа гэжэ Намжил Тушинович мүнөө хөөрэнэ. Намжил Тушиновичын аяар хабарһаа хойшо уһалһан Аса нютагай ногоон юрын сабшаланда орходоо жэшээгүй һайнаар ургаа.

Үбгэд, хүгшэдые элсүүлжэ, буусa газарыень гараар сабшажа абаха хэрэг гараба. Энэ хүдэлмэриие эмхидхэхэ даалгабари колхозой правлени коммунист Дулсан Найдановада үгөө һэн.

Июль һарын хуушаар далаад наһатай Гунсын Нимбуев, Гомбо Цыбенов, Доржо Найданов болон бусад ногооо /гар хажуураар унагаажа оробо. Ургасын һайнда урмашаһан хүгшэд, үбгэд эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллаба.

— Би Ондооной буусын хүйхэр лэ унанхайе сабшааб. Сабшахада баһашье хүндэхэн байба. Хирэ-хирэ бэрэмни хамһалсаа. Теэд бухалай гараһан гээшэнь гайхалтай. Мүнөө жэлдэ Асын 200 гаран гектар сабшалан дээрэһээ урда жэлэйхидэ орходоо 2—3 дахин ехэ үбһэн абтаба. Гансашье Асын сабшаланһаа бэшэ, мүн уһалагдадаг ондоошье газарһаа мүнөө жэлдэ ямар ехэ үбһэн абтаба гээшэб, — гэжэ үбгэжөөл Пүнсэг Нимбуев хөөрэнэ.

Малай ашаг шэмэ үгэлгэнь нэн түрүүн үбһэ тэжээлһээ болодог. Тиимэһээ малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ гээшэ шухала хэрэг мүн. Сабшалан уһалалга саг зуурын хүдэлмэри бэшэ. Энэ хүдэлмэриие түхэреэн жэл соо үнгэргэхэ шухала.

— Тусгаар бригада эмхидхэжэ, сабшалан һайжаруулха, һубаг канава заһаха, шэнээр малтаха, үбэлэй үедэ тошон хүргэхэ шухала, — гэжэ луговод Тушинов хөөрэнэ.

Д. Доржиев.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Механизаторнуудай дунда мүрысөө ниигэжэ эмхидхэнэбди

Политическэ хүдэлмэриин һайнаар эмхидхэгдэһэн газарта ажал хэрэгэй урагшатайгаар ябадаг байһаниинь мэдээжэ. Тиимэһээ, манай МТС-эй коммунистнууд хуряалган участок бүхэндэ партийна хүдэлмэрие нүлөө ехэтэй болгохо гэжэ оролдоно. Манай парторганизациин олонхи коммунистнууд болон комсомолецууд хуряалгын шухала хүдэлмэридэ табигдаһан байна.

Хуряалга эхилхын урда тээ парторганизаци үсэлээр комбайнернуудай, лафетнэ жаткын машинистнуудай суглаан боложо, Сибириин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй хандалгые зүбшэн хэлсэһэн юм. Комбайнер, машинист бүхэн тус тустаа тодорхой уялга абаһан ба хүршэ Хамнигадайн МТС-эй механизаторнуудые социалистическэ мүрысөөндэ уриһан байгаа.

—Абаһан уялгануудаа бэелүүлхын түлөө мүрысэе,—гэжэ механизаторнууд шиидээд, хуряалгада эмхитэйгээр эхилээ.

Мүнөө МТС-эй механизатор бүхэн абаһан уялгаяа бэелүүлхын түлөө ехэ оролдолго гаргаһан хүдэлнэ.

Солото комбайнер Иннокентий Жарников «С-6» маркын комбайнаар сезон соогоо 600 гектар, тэрэ тоодо лафетнэ жаткаар 300 гектар хуряаха уялгаа нэрэтэй түрүүтэйгөөр дүүргэнэ. Энэ агрегадайхид сүүдхэ бүри 40 гектар хүрэтэр таряа хадажа, сентябриин 6-най мэдээгээр бүхы дээрээ 518 гектар хуряанхай. МТС-эй дирекциин, парторганизациин дамжуулгын Улаан туг солото комбайнерай агрегадта намилзаһаар.

Лафетнэ жаткын хадаһан таряае самоходно комбайнаар суглуулжа сохидог комбайнер И. Емельянов амжалта туйлана. Нүхэр Емельянов Маленковой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ ажаллажа зуураа, үдэр бүри 17—18 гектар, заримдаа 20 гаран гектарай таряа суглуулжа сохино.

Станциин механизаторнууд хамта дээрээ 1500 гектар таряа амяарлан хуряаха уялга абаһан юм. Энэ уялгаа үлүүлэн дүүргэв. Мүнөө 3200 гаран гектар шэнииэ, хара таряан амяарлан хуряагданхай. Хуряалга дээрэ нүхэд Жарников ба Емельяновһаа гадна, Н. Воробьев болон бусад бэрхээр ажаллана.

Тракторна бригаданууд хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ коммунистнууд нүхэд Д. Жарниковай, В. Капустинай, П. Чагдуровай бригаднууд түрүүлжэ ябаһаар. Эдэ бригаданууд тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсэбые 98—106 процент дүүргэбэ.

Силос даралгада комбайнернуудай дундаһаа Николай Бондарев түрүүлжэ гараба.

Хуряалга эхилхын урдахана партийна организаци семинар хэжэ, группарторгуудта болон агитаторнуудта зохихо заабари, зүбшэл үгтэһэн байгаа. Тиигээд тэдэнэр хуряалган эхилэмсээр ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулжа ороо һэн. Агитаторнууд нүхэд Б-Д. Содбоев, П. Батомункуев болон бусад партийна даабаряа һайнаар дүүргэнэ. Таряа амяарлан хуряахада юугээрээ һайн бэ гэһэн темээр гурбадахи, дүрбэдэхи тракторна бригадануудай механизаторнуудтай хөөрэлдөө хэһэн байна.

Коммунист П. Батомункуев 3-дахи тракторна бригадын партгруппые хүтэлбэрилэн, механизаторнуудай дунда ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. Бригадада хододоо хөөрэлдөөн, газетэ уншалга болодог, «Дайшалхы хуудаһанууд» гаргагдажа байдаг. Хуряалгын эхилһэн үдэрһөө хойшо партгруппань гурбан номер гаргаа. Иимэ хүдэлмэриин аша үрэнь элеэр харагдана. Эндэхи механизаторнуудай ажалай эмхидхэл һайн, бүтээсэншье ехэ байна. Коммунист Б. Доржиэапов, Г. Банзаракцаев болон бусад үдэрэйнгөө нормые 120—130 процент дүүргэнэ.

Хуряалгын үедэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэжэ, тэрээндэ олон хүниие хабаадуулха талаар ханын һонин ехэ үүргэ дүүргэнэ. Манай МТС-эй дирекциин, парторганизациин орган—«Үндэр ургацын түлөө» гэжэ ханын газетэ 10 хоног бүхэндэ нэгэ дахин гаргагдажа, олон болгодоод, тракторна бригада бүхэндэ эльгээгдэнэ. Хуряалгын эхилэмсээр суута комбайнер Иннокентий Жарниковай ажалай дүй дүршэл тухайда тэрэ газетэнь дэлгэрэнгыгөөр бэшэһэн байгаа. Мүн тракторна бригаданууда «Молнинууд» ходо гаргагдана. Комбайнер Иннокентий Жарниковай агрегадай сүүдхэ соо 43 гектарай таряа хадахадань, тракторна бригадын партгруппа энээн тухай «Молнидо» бэшэжэ гаргаа.

Хуряалгые сентябриин 20 болотор дүүргэхэ зорилго табиһан манай МТС-эй механизаторнууд ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллажа байна. Зүгөөр, тракторна бригаданuудай, комбайнай агрегадуудай хүдэлмэридэ дутуу дунда зайлшагүй олохон бии. Эдэ дутагдалнуудые усадхаха, таряа хуряалга, гүрэндэ тушаалгаяа улам түргэдхэхын тула зоной, илангаяа механизаторнуудай дунда эмхидхэлэй болон ойлгуулгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха, социалистическэ мүрысөөе улам ехэ нүлөөтэйгөөр дэлгэрүүлхэ шухала. Энэ зорилгоо амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө манай парторганизациин коммунист бүхэн оролдожо байна.

Г. Одоев, Ехэ-Кударын МТС-эй парторганизациин секретарь.

Редакцида ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

Хүүгэдэй яслида анхарал багаар хандуулна

Закаменай аймагай центр—Цакир тосхондо хүүгэдэй ясли бии юм. Тэдэ энэ яслиин гэрынь тон бага. Тиимэһээ үхибүүдые үдэрэй сагта амаруулха, унтуулха болоходоо заримыень наадалгын таһаг соо унтуулна. Мүн энэ яслида үхибүүд оро, дэбисхэрээр гүйсэд хангалдаагүй. Бии байһан оронуудынь үсөөн мүртөө хэдэн ондоонууд, заримаинь ехэнүүд, баганууд түмэршье, модоншье оронууд бии. Мүртэй һайн оронуудынь тоолоходо оройдоол 10-аад болодог. Теэд үхибүүдынь аяар 30 гаран юм.

Гадна үхибүүдынь һууха стул, столоор ехэ дутамаг. Аяар май һара соо энэ ясли аймагай промкомбинатда стул, стол хэжэ үгэхынь тула мүнгэ оруулһан байгаа. Теэд тэдэ стул, столнуудынь мүнөөшье хүрэтэр бэлэн болоодүй. Мүн үхибүүд наадаханайнуудаар ехэ үсөөн. Худалдан абаха гэхэдэ, аймагай центрын магазинуудта өөдтэй нааданхайнууд үгы юм. Эдеэ хоолой талаар энэ ясли мүн лэ муушаг. Мүнөө намарай саг. Теэд үхибүүдтэ огородой эдеэн тон багаар үгтэнэ. Мяха, пряник, печенье гэхэ мэтэ заримдаа таһалдана.

Энэ яслие үбэлэй хүйтэн болохоһоо урид заһаха, дулаалха хэрэгтэй байгаа. Пэшэнгынь шэнээр һэлбэгдэн заһабаригдаха ёһотой аад, мүнөө хүрэтэр хирпиисэншье зөөгдөөгүй. Мүнөө үедэ ойродоо 64 кубометр түлеэтэй байна. Тэрэнь үбэлэй тэн хүрэтэр арай гэжэ хүрэхэ юм. Үүнһөө нэмэжэ түлеэ бэлдүүлхэ гэхэдэ мүнгэгүйбди гэжэ яслиие даагша нүхэр Сорокина хөөрэнэ.

Эдэ бүгэдэ дутагдалнуудые усадхахын тулада Закаменай аймагай элүүрые хамгаалха таһаг оһрын сагта зохихо хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

В. Очиров.

Таряагаа ток дээрэ хэбтүүлнэ

Баргажанай аймагай 18 партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ток дээрэ 900 шахуу центнер сэбэрлэгдээгүй таряан сугларшоод байна. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, колхоз үрэнэ сэбэрлэхэ машина, сушилканууд ехэ хангалтагүй юм. Колхоз үрэнэ сагһаа урид болзор сооль бэлэн болгоогүй байшоо. Мүнөө үедэ хоёр зернопультын нэгэниинь лэ арай гэжэ хүдэлөө болоно. Татуургын ремэнүүй дээрэһээ нүгөөдэнь хүдэлнэгүй. Тиимэ туладань колхоз веялкэ олые табиха зэргэтэй байгаа.

Теэд иимэ арга боломжо хэрэглэгдэнэгүй.

Таряа хатаалгада гансахан лэ хуушан сушилка хэрэглэгдэнэ. «ЗСС» маркын шэнэ сушилкань бэлэн болгоогоогүй дээрэһээ хүдэлнэгүй. Энээнһээ боложо, гүрэндэ таряа түшаалга энэ колхоздо һаатуулагдажа байна. Ток дээрэхи таряаниинь миин обоолоотой байһаар гутахань. Колхозой правлени, партийна организаци иимэ байдалые дары болюулха зэргэтэй.

М. Гроссман.

Түрэл колхоздоо туһална

Загастайн дунда һургуулиин (Сэлэнгэ) 8-дахи, 9-дэхи классай һурагшад түрэл колхоздоо туһаламжа үзүүлнэ. Тэдэнэр үбнэ тэжээл бэлдэхэнэ, таряа хуряалга дээрэ ажаллана.

һурагшад Виктор Доржиев, Галина Очиржапова, Зоя Бадмацыренова, Амоголон Эрдынеев ба бусад силос даралга дээрэ ажаллаха зуураа, бэшэндэ жэшээ харуулна.

Б. Халзанов.

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГТА

ҺҮ ҺААЛГА ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

Энэ жэлдэ «Коммунизм» колхозой һүнэй-товарна 3-дахи фермын (даагшань нүхэр Ефимов) хүдэлмэрилэгшэд һү һаалгые дээшэлүүлхын түлөө оролдоно. Тус фермынхид үнеэдые тус бүридэнь эдеэлүүлгэ эмхидхэд, шэмэтэ ба концентрированнэ тэжээл эдюулнэ. Энээнэй ашаар һүн ехэөр һаагдадаг болоо. Хэрбээ нёдондо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө үдэртөө 3—4 литр һү һаадаг байгаа һаа, мүнөө 6—7 литр һаана. Ажахын жэлэй 11 һара соо үнеэн бүриһөө 1474 литр һүн һаагдаа. Энэ фермэ һү һаалгаар аймаг соогоо түрүү һуури эзэлнэ. Аймагай һаалишадай мүрысөөндэ илагша Анфиса Кузнецова үнеэн бүриһөө 1656 литр һү һаагаа.

Мүнөө тус фермынхид Сибириин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгада харюу болгон, түсэбһөө гадуур 170—180 центнер һү Эхэ орондоо үгэхэ гэһэн уялга абаа.

МҮРЫСӨӨНДӨ ТҮРҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

Хонхолойн МТС-эй комбайнер Андрей Коршунов энэ жэлдэ Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ экскурсант болоно ошоо һэн. Хойто жэлдэ выставкэдэ хабаадалсаха хүндэтэ эрхэ дахинаа олохо гэжэ нүхэр Коршунов шиидээ. Мүнөө энэ комбайнер Гашейн МТС-эй комбайнер Григорий Леоновтой мүрысэнэ. Тэдэнэр тус бүридөө 700 гектар таряа хуряаха уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

ЭРХИМ АГИТАТОР

Үбһэ, таряа хуряалгын эхилхэтэй сасуу Ново-Заганска хүдөөгэй библиотекые даагша Елена Климентьевна Брун ниитэ-ойлгуулламжын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоо һэн. Бригада, фермэнүүдтэ тэрэ ошожо, газетэ уншаха, хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Елена Климентьевнае колхозникууд ехэ хүндэтэйгөөр угтадаг. Нүхэр Брун эрхим агитаторнуудай нэгэн болонхой.

ШЭНЭ ҺУРГУУЛИНУУД

Энэ жэлдэ Никольско ба Шаралдайн һургуулинууд дунда һургуули болгогдобо. Энэ амжалтаар дээдэ һургуулинуудые дүүргэһэн 30-аад шахам багшанар ерээ. Тиихэдэ «Эрдэм» совхозой хүдэлмэришэнэй тосхондо бариглажа байһан хоёр дабхар һургуули ноябриин эхээр бэлэн болохо юм. Мухаршэбэрэй, Никольско һургуулинуудта һуралсалай һайн мастерскойнууд түхеэрэгдээ.

Б. Аюшеев.

Түсэбһөө гадуур 9 мянга метр бүд нэхэбэ

КПСС-эй XX съездороной бүхы ажалшадай, тэрэ тоодо текстильнэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ хүндэтэй ба харюусалгатай зорилго табиһан байна. Республикын сэмбэ нэхэгшэд урдаа табигдаһан зорилгоё һайнаар ойлгожо, зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые сэмбэ нэхэлгын талаар болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн социалистическэ уялга абаһан байгаа.

Абаһан уялгаяа саг соонь нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын түлөө сэмбэ нэхэгшэд 8 һарын туршада соо 20 мянган метр бүд түсэбһөө гадуур нэхэн гаргахаһаа гадна, алмаһан һооһоороо 9 мянган метр бүд нэхэн гаргаһан байна.

Хэрбээ фабрикын ямар нэгэн цехын ажалаа удаарулаад байбал бүд нэхэлгын хүдэлмэридэ ехэ һаад ушаруулагдадаг. Цехүүдэй хүдэлмэришэн бүхэн энээниинь хараадаа абажа, ажалайнтаа бүтээсые дээшэлүүлхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлнэ. Цехүүдэй хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ һооһо ээрэлгын цехынхид август һарын дүнгөөр фабрика соогоо нэгэдэхи һуури эзэлээ.

Энэ цех һара бүриингөө даалгабарие холо үлүүлэн дүүргэнэ. Цехын бригаданuудай дундаһаа Анна Кривогорницына, Фаина Кузнецова тэргүүдэй даадаг бригаданууд түрүү зэргэдэ гаранхай. Эдэ бригаданuудай хүдэлмэришэд даалгабаряа үдэр бүри 110—115 процент дүүргэнэ. Сэмбэ нэхэлгын, шэрдэлгэ, гоёолгын цехынхид һооһо ээрэлгын цехынхидһээ мүн лэ дутуугүйгөөр ажаллана. Сэмбэ нэхэлгын цехынхид долоо һарынгаа даалгабарие 104,1 процент дүүргэжэ, август һарадашье муу бэшээр ажаллаа.

Энэ амжалта туйлахын тула жэлэй эхинһээ фабрикада ... хүдэлмэри ябуулагдана. ... шэнэ техникэ болон техно... рэглэгдэхэнээ гадна, ... дые түргүүлэлэй дүй дүршэл ... гаха тушаа хэдэ хэдэн ... хэгдээ. Тиигэжэ сэмбэ ... цехтэ энэ жэлэй нэгэдэхи ... 4 станок нэмэгдэжэ табигд... тарна байдалые һайжаруу... рилгоор цехүүдтэ үдэрэй ... лампанууд тодхоотой. Цех... дэлмэришэд һуралсаа.

Үнгэрэгшэ жэлһээ эхил... рикада «драп-новь» гэжэ ... гаргагдадаг болоо. Хэрб... рэгшэ жэлдэ оройдоол 200 ... метр «драп-новь» нэхэгдэ... гаа һаа, энэ жэлэй 8 һара ... мянга гаран метр ... Фабрикын хүдэлмэришэд ... турша соо «драп-дубель» ... нэ бүд гаргадаг болоо. ... хүдэлмэришэд эдэб түбш... шээлнүүдые зоримгойгоор ... ража, шэнэ бүдые харал... түсэбэй ёһоор нэхэн гаргана...

Фабрикын хүдэлмэришэ... абаһан уялгаяа саг соонь ... Эхэ орондоо шадаал һаа ... нэхэн гаргаха гэһэн ... тайгаар социалистическэ ... дэ эдэбхитэйгээр хабаадал...

И. Баль...

Шэнэ техникэ хэрэглээд байхада

Зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө паровозо-вагонно заводой цехүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ карбидна цехынхид эдэбхитэйгээр хабаадалсана, һара бүриингөө даалгабарие үлүүлэн дүүргэнэ. Цехын коллектив 8 һарынгаа даалгабари 110,4 процент дүүргэжэ, ажалайнгаа бүтээсые түсэбһөө харалалгадаhанда орходоо 19,8 процентээр дээшэлүүлээ.

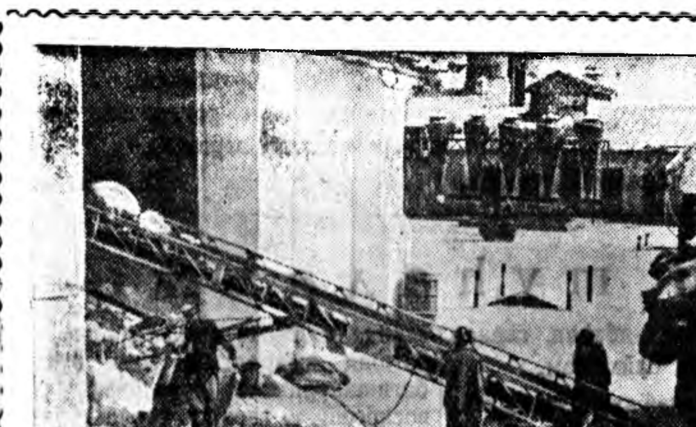
Тэдэнэр амжалта яагаад туйлааб гэхэдэ, уралан нарижуулгын дурадхалнууд олоор оруулагдаһан, үйлэдбэридэ шэнэ техникэ ехээр хэрэглэгдэһэн байна. Эдэ бүгэдын ашаар цехын проектнэ хүсые дээшэлүүлгэ 50 процентээр ехэ болгоо. Үйлэдбэридэ шэнэ аргын хэрэглэгдэдэг болоноор ашаал пэшэнэй миин байлгань хорооғдожо, электрод багаар гаргашалагдадаг болоо. Карбид шаналгада гаргашалагдадаг электроэнерги мүн лэ ехээр хороо.

Карбид шанадаг пэшэнгэй дэргэдэ ажалладаг хүдэлмэришэдэй мэргэжэлээ дээшэлүүлһэн ушар ажалай бүтээсые ехэдхэхэ хэрэгтэ нилээд туһалаа. П. Бухаев, П. Данилов гэгшэд хүтэлбэрилдэг бригадын карбид шанаха түрүү аргые ... жа, даалгабаряа үдэр бүри ... процент дүүргэнэ. Цехын ... нууд болон бусад карбид ... һаа мүн лэ дутуугүйгөөр ... Слесарьнууд нүхэд Хлопов, ... ных гэгшэд даалгабаряа ... 115—120 процент дүүргэнэ.

Карбидна цехынхид түү... раа һанаагаа амаргүй ... тээсые дээшэлүүлхэ, ... бии байгаа шэнэ арга болон ... дые элирүүлхэ тушаа ехэ ... жэ байна. Пэшэнгын тран... торай киловатт-амперые ... 1500 хүрэтэр дээшэлүүлхэ ... цехын инженернүүд болон ... һэн түрүүшүүлтэй ... даа зоримгойгоор шиидхэ... шэнэ технологиин хэрэглэ... лоходо карбид үйлэдбэрил... процентээр дээшэлхэ юм.

Карбидна цехын хүдэлм... заводой бүхы хүдэлмэришэ... лин социалистическэ мүр... оролсоод, агуухэ октябриин ... дэрые хүндэтэйгөөр угтаха ... гоор бүхы хүсэеэ элсүүлнэ...

П. ...

Таджикистанда хлопок үргэлжэдөө хуряагдажа эхилбэ. Үдэр ерэхэ бури гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктнуудта шэнэ ургасын хлопок улам ехээр асаргадана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сталинабадска хлопок сэбэрлэлгын заводой бэлэдхэлэй пунктда хлопок тушаан абалга.

ТАСС-эй фотохронико.

Түрэл орон доторнай

Посылкаар дамжуулагдаһан худалдаа наймаан

Магазинуудаар хомор, илангаяа холын районуудай хүн зониие хангаха хэрэгтэ посылкаар дамжуулагдаһан худалдаа наймаан ехэ үдхашанартай юм.

РСФСР-эй Худалдаа наймаанай министерство посылкаар дамжуулан худалдаха эд бараанай шэнэ ассортиментые баталаа. Тэрээн соонь 350 шахуу зүйлэй эд бараан бии. Тэрэ тоодо оёмол, трикотажна хубсаһан, ажахын ба галантерейна зүйлнүүд, һургуулиин, канцелярска зүйлнүүд, хүгжэмэй инструментнүүд, фото болон радиотоварнууд, часынууд, нааданхайнууд, велосипедүүд, мотоциклнууд, онгосын моторнууд болон спортивна элдэб янзын хэрэгсэлнүүд оролсоно.

(ТАСС).

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Днепрогэс 9 һарынгаа түсэб дүүргэбэ

ЗАПОРОЖЬЕ, сентябрин 14. (ТАСС). Үсэгэлдэр В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Днепровско гидроэлектростанциин коллектив электрын энерги гаргаха 9 һарынгаа түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ. Түхеэрэлтэнүүдые һайнаар ашаглаһанай ашаар киловатт-часай өөрын үнэ химдаруулагдаа.

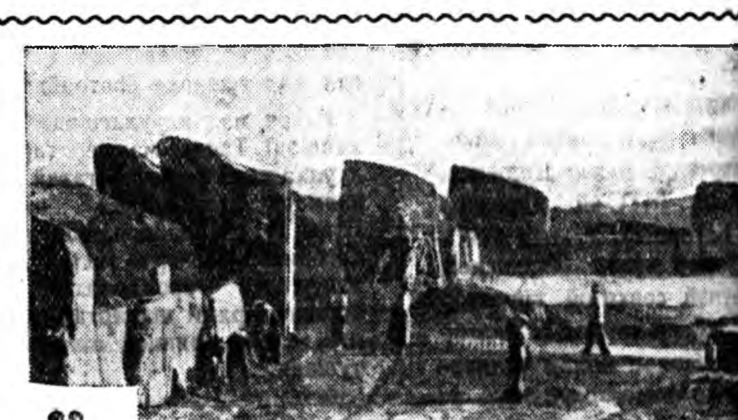
САХАЛИНСКА ОБЛАСТЬ. Невельскэ управлениин океанска сейнернүүдэй дунда «Орлик» гэжэ сейнерэй экипаж түрүү һуури эзэлнэ. Тэдэнэр нилээд ехэ загаһа даалгабариһаа гадуур барина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тус сейнер бариһан загаһаяа буулгажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Сэрэгшэ колхозой зөөриие абарба

ТАШКЕНТ, сентябрин 14. (ТАСС). Младша сержант Рашид Шамасов командирайнгаа даалгабари дүүргэеэд, Янгиюльскэ районой «Коммунизм» колхозой хажуугаар частьдаа бусажа ябатараа һүриэтэй үбһэнһөө утаанай гаража, түймэр боложо байхыень хараба. Рашид машинаяа байлгажа, гимнастеркоороо тархяа халхалаад, дүрэжэ байһан валнуудые сомоонуудһаа холо болгон хаяба. Тииһээр байтарнь колхозниигууд ерэжэ, түймэр унтарааба. Хойто үдэрынь колхозой түрүүлэгшэ частьдань ерэжэ, эрэлхэг сэрэгшэдэ хүмүүжүүлһэнэйнь түлөө командиртань колхозниигуудай нэрэһээ баясхалан хүргөөд, Шамасовта үнэтэ бэлэг бариулаа.

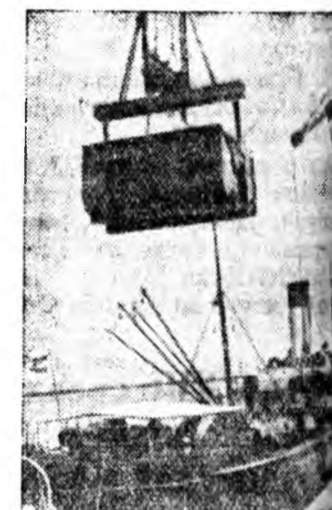

ХАКАССКА АВТОНОМНО ОБЛАСТЬ. Абакан городой оршондо байдаг Салбынска курган гурбан жэлдэ малтагдажа дүүрэбэ. Энэ курган 2300 жэлэй тээ баригдаһан, Тагарска культурын памятнигуудай нэгэн болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ехэ Салбынска курганай малталга. ТАСС-эй фотохроника.

Зэдэй рудагай байдаг газар олдобо

ЧЕРКЕССК. (Ставропольско хизаар) сентябрин 14. (ТАСС). Кавказай үндэр хада уулануудай шадар Уруп гэжэ тосхонһоо холо бэшэ энэ геолого-бэдэрэлгын экспедици зэдэй рудагай байдаг газар олобо. Эндэ металлайнь процент ехэ байна.

ЖДАНОВ. Һүүлшын 3 һарын турша соо Югославиһаа 10 суднанууд энэ ерэжэ, донецкэ нүүрһэ абаашаа. Эдэ суднанууд хододоо болзорһоо урид ашаалагдадаг байба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Прень» гэжэ пароход ждановска портдо ашаалагдажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

...нгэ зөөри гаргашалгада хиналта хэрэгтэй

*

(МТС-үүдэй ажахын тоосоондо орохо вам)

**

...ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ ...-тракторна станцинуудай ...тон ехэ. Тиимэhээ КПСС-эй ... Директивэнүүд хадаа ... туршада трактор болон ... комбайнай ажалай бүтээ- ...35 процентhээ бага бэшээр ...лжэ, тракторна хүдэлмэ- ...нь үные 16 процент хүрэ- ...уулха, МТС-эй зөөрие ...ар гаргашалжа, хүдөө ажа- ...одукциин центнер бүхэнэй ...рэнэй гаргашые нилээдгүй ...олохо зорилго табина.

...й машина техникын хэхэ ... ехэ болохо бүри гүрэнэй ... мүн лэ ехэ болодог. Тии- ...рэнэй зөөри хэрэглэлгэ гү- ...лыень, гүрэнэйнгөө урдахи ... уялгануудаа бүхы МТС- ...үргэхэ ябадал хангахыень ... хүдэлмэрилэгшэдhөө, фи- ...банковска органуудhаа ...

...е, зарим МТС-үүдэй дирек- ... финансова хүдэлмэрие шу- ...дэ тоолоод, тэрээндэ ан- ... багаар хандуулдаг байна. ... эхтэ МТС-үүд ехэ гарза ...нгэ зөөри үлүү гаргашал- ... шэрэдэ дарагдашадаг юм. ...С-үүд үе үе болоод лэ го- ...одохо материал, запасной ...ха, хүдэлмэришэдтөө үгэ- ...гүй болошоод байдаг. Фи- ...дэлмэрие зүбөөр эмхид- ...С-үүдтэ түсэбөөр хараа- ... хүдэлмэриин гаргашануу- ... зөөри хододоо байдаг ...нимэhээ МТС-үүдэй дирек- ... главна бухгалтернууд ... финансова ажахые зү- ...ндхээд, колхозуудые hай- ...ха эрхэ нүхэсэл бии бол- ...той. МТС бюджетнэ орга- ...айhан туладаа уридшалан ...абан гаргашада зорюу- ... мүнгэ банкhаа абадаг. ... главна бухгалтер мүнгэн ... зэн ёhoop хандажа, бюд- ...тья бүхэнэй мүнгые түрүүн ... түсэбэй ёhoop гаргашал- ...ай. Юуб гэхэдэ, бюджетнэ ...хэнөөр хараалагдаhан мүн- ...инаар хубаарилжа гарга- ...ешэ МТС-тэ угаа ехэ уд- ...тай бшуу. Жэшээлхэдэ, го- ...ха мүнгэн зөөриин хэдыень ... худалдан абалгада, хэ- ... тэрэнээ зөөжэ, аса- ... гаргашалхаяа бухгал- ...э ёhотой. Мүн заhаба- ... үгтэhэн мүнгые зүбөөр ху- ... шухала. Зүгөөр, запас- ..., заhабарилгын материал ... абалгада, машина техни- ...алгада, хүдэлмэришэдэй ...hэ түлэлгэдэ гаргашалха ... хэмжээе уридшалан ха- ...рэттэй. Гэхэтэй хамта, ...й зарим хүтэлбэрилэгшэд

статья бүхэндэ үгтэhэн мүнгэн зөөриин ямар юумэндэ зорюулагдаhыень хараадаа абангүй, бултыень запасной часть абалгада гаргашалжархидаг юм. Һүүлээрнь хүдэлмэришэдэй салин үгэхэ мүнгэн үлэдэггүй байна. Иигэжэ республикымнай хэдэн МТС-үүдтэ заhабарилга хэжэ байhан хүдэлмэришэдэй салин саг соогоо үгтэнэгүй. Июлиин 1-нэй мэдээгээр манай МТС-үүд хүдэлмэришэдтөө 150 мянган түхэриг уритэй байгаа. Гэхэтэй хамта, 2 миллион түхэритэй запасной часть, заhабарилгын материал нормоhоо үлүүгээр абтаhан байна. Тиин тэдэнь хуушаршоод, мүнөө заhабарилгада хэрэглэгдэнгүй хэбтэнэ. Жэшээлхэдэ, Бичурын МТС-тэ 8 мянган түхэригэй, Бага-Куналейн МТС-тэ 10 мянган түхэригэй, Охин-Булагай МТС-тэ 4 мянган түхэригэй иимэ запасной частьнууд бии юм.

Имагтал энэ шалтагаанhаа МТС-үүд хүдэлмэришэдэйнгөө салин, үри шэрээ саг соонь түлэжэ шаданагүй.

Саашадаа иимэ ушар тохёолдуулхагүйн тулада МТС бүхэн хэхэ гаргашануудаа, тэрээндэ хүрэхэ мүнгэн зөөрөө уридшалан тооложо үзэхэ ёhотой. Хэрбээ хүдэлмэриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэээд байгаа hаа, МТС гүрэнэй банкhаа мүнгэ урьhаар абадаг юм.

Ажал хүдэлмэрээ ямараар эмхидхэhэнhээ МТС-эй финансова ажахынь горьтойгоор дулдыдадаг. Хэрбээ машинануудаа муугаар заhабарилаад, hүүлээрнь хангалтагүйгөөр харууhалаад байгаа hаань, горючи, тоhодохо материал, запасной частьнууд үлүү ехээр гаргашалагдажа, мүнгэн дутадаг байна. Харин ажал хүдэлмэрээ зүбөөр эмхидхэhэн МТС-үүд мүнгэ, элдэб материал арьбална бшуу. Гэбэшье, мүнгэ түсэбэйхиhөө ехээр гаргашалдаг МТС-үүд манай эндэ үшөөл олон байhаар. Жэшээлхэдэ, Түнхэнэй МТС СХТЗ трактор заhабарилгада 1089 түхэриг, НАТИ маркын 3 трактор заhабарилгада 5110 түхэриг, 3 «ДТ-54» трактор заhабарилгада 5697 түхэриг үлүү гаргашалhан байгаа. Албан-захиргаанай гаргашануудта 22 мянган түхэриг үлүү гаргашалагдаа.

Тэрэшэлэн республикын бусад машинно-тракторна станцинуудта, жэшээлхэдэ, Үдын МТС-тэ финансова хүдэлмэрие тоодоггүй баримта үзэгдэнэ. Зарим директорнүүдэй, главна бухгалтернуудай нариннаар шалгадаггүй дээрэhээнь МТС-үүдэй мүнгэн зөөри түсэбhөө үлүүгээр гаргашалагдана. 1956 оной түрүүшын хахадай туршада Курбын МТС 90 мянган түхэриг, Бичурын МТС 115 мянган түхэриг мүнгэ үлүү гаргашалаа.

Дурсагдаhан дутагдалнуудhаа гадна, зарим МТС-үүдтэ албан-захиргаанай гаргашануудые бага болгохын тулада мүртэй хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Тииhээ тиитэрээ албан-захиргаанай гаргаша тракторна хүдэлмэриин өөрынь үные ехэ болгоно бшуу.

1955 ондо республикын олонхи МТС-үүд албан-захиргаанайнгаа аппарадые бага зэргэ хорооhон байгаа. Зүгөөр албан-захиргаанай гаргаша үшөөл ехэ байhан зандаа. Жэшээлхэдэ, республика дотор бүхыдөө албан-захиргаанай гаргаша тракторна хүдэлмэриин өөрынь үнын 16,5 процентнь болоно. Зөөлэн хахалалгын гектар бүхэндэ тоолоожо үзэхэдэ, албан-захиргаанай гаргаша МТС бүхэндэ ехээр алгасана. Жэшээлхэдэ, 1955 ондо Бичурын, Хонхолойн МТС-үүдтэ иимэ гаргаша 12,2 процент, Курбын, Сосновско МТС-үүдтэ—19,2 процент, Погранична МТС-тэ—21,6 процент байгаа: МТС-үүдэй албан-захиргаанай аппарадай типовой штат табижа баталхадаа колхозуудта хүдэлдэг мэргэжэлтэд хараада абтанагүй, мүн хэды колхозуудые тус МТС хангадаг бэ, хэр ехэ тракторна хүдэлмэри хэдэг бэ, хэды трактортайб гэhэн баримтануудта анхарал багаар хандуулагдана гээшэ ха. 117 мянган гектар зөөлэн хахалалга хэдэг, 7 колхоз хангадаг Бичурын МТС-тэ 42 хүн хүдэлнэ. Харин тус МТС-hээ 46 мянган гектараар бага зөөлэн хахалалга хэдэг, 6 колхоз хангадаг Эгэтын МТС-тэ мүн лэ 42 хүн хүдэлхөөр хараалагдаhаниинь гайхалтай. Мүн Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолойн, Суулгын МТС-үүдые сасуулхада ехэ гайхамаар.

Энээн дээрэhээ бодоходо, МТС-үүд ажал хүдэлмэрээ зүбөөр эмхидхэжэ, албан-захиргаанайнгаа аппарадай штадые дахин хаража үзөөд, хэхэ хүдэлмэриин хэмжээе, тракторнуудай тооё, хэды колхоз хангадагыень, тэндэ хэды специалистнуудай хүдэлдэгыень, мүн колхозуудые хангалгаар МТС бүхэнэй онсо өөрэ илтаень хараадаа абажа, тэдэниие hэлгүүлхэ хэрэгтэй.

Эдэ бүхы хүдэлмэри зүбөөр бэелүүлээд байбал, республикымнай МТС-үүд хүдөө ажахын продукциин центнер бүхэниие абахын түлөө гаргаша багаар хэжэ, саашадаа ажахын тоосоондо оролгын арга нүхэсэл байгуулжа шадаха байна.

Ф. Тютрин, Гүрэнэй банкын конторын ахалагша инспектор.

Оролдожо ажаллаhанай ашаар

...шэ хабар манай комплекс... Бухэтэр гэжэ газарта 32 ... сагай орхигдошоhон, боро ...үүрилээ hэн. Энэ участогые ...хойhоо сэбэрлэжэ, наг ...үтэгжүүлжэ, хабартаа уhа-...аар элдүүрилhэнэй hүү-...уруза тараа hэмди. Зунай ...саяа hайнаар харууhалhан байнабди.

Иигэжэ звеногойхидой ехэ хүдэлмэри хэhэниинь дэмы хосороогүй, харин hайн харюутай, аша үрэ ехэтэй байгаа. Кукурузамнай hайнаар ургажа, гектар бүриhөө дунда зэргээр 100 гаран центнер шэмэтэ тэжээл хуряагдажа абтаа. Иимэ ургаса мүнөө жэл колхозоймнай ондоо нэгэшье участогhаа абтаагүй.

Мүнөө манай звено бусад колхознигуудтайгаа хамта ниитынгээ малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ байна.

Д. Бурхинов, Баргажанай аймагай Уланай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой звеное даагша.

Аралай хэрэглэлэй шэнэ товарнууд

Ленинградска машина бүтээлгын завод «ВСП» гэжэ хубсаhа угаадаг вибрационно машинануудые олоор үйлэдбэрилэн гаргажа эхилээ. Энэ машинаар нэгэ доро 2—2,5 килограмм хубсаhа угаажа болохо юм. Нэгэ угаалгада 40 ваттын электролампада гаргашалагдадагhаа ехэ бэшэ энерги хэрэглэгдэдэг байна. Иимэ машинаар хубсаhа угаахада хубсаhан механическаар үрэгдэдэг, худхагдадаггүй тула гутаагдадаггүй. Тюль ехэ hайнаар угаагдадаг, нооhон хубсаhан ехэ зөөлэхэн болодог юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «ВСП» гэжэ хубсаhа угаадаг вибрационно машина трансформатортаяа харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

В. ПЕТОНОВ.

БАДМА

Табатай болоhон Бадма хүбүүн
Табаржа ябаба, портфель үргөөд.
— Һурахаа ошохошни гү хамагhаа түрүүн?
— Һураха байраяа үзэхэмни ошоод...
Уруу-дуруу болоhон Бадматайгаа
Уулзабаб дахин hургуулиин газаа.
— Яахадаа, Бадма, иигэжэ муудабаш?
— Яба гээ... наhаараан багадабаб.
Харахан нюдэнhөөнь нёлбоhон мэлмэрээд
Хасар рүүнь урилдан дуhалба:
— Мүнөө намай абаагүй... Яба гээ...
Манай Бадма барhан hугшаба.
Һурахаа яараhан хүбүүе эрхэлүүлээд,
hамааргаха гэжэ оролдоо бэлэйб.
Хоёр жэл болоод шамайе
Хүндэтэ багша hургаха, хүлеэ.

М. САМБУЕВ.

ОЙ СОО

Ой соо намдуухан,
Угаа аажам hэрюухэн.
Улаагана, алирhан дүүрэн
Угтажа намайе байhандал.
Элбэг жэмэс харахадаа
Эжэлэнгүй шулhэм hайрана.
Шамдуухан тэрээниие түүжэ,
Шэмэхэ дурам хүрэнэ.
Ой соо намдуухан,
Угаа аажам hэрюухэн.
Һанаалан зогсоноб тэндэ,
Һайхашаан дурланаб ойдо.

Сатирын булан

„Намhаа саагуур, наранhаа наагуур“

Эртэ үглөөгүүр колхозой правлениин хажууhаа дүүрэтэр хүнүүдые hуулгаhан машина тооhо бурьюулан хүдэлбэ. Энэмнай иихэдээ хүн зон хайшаа ошобо гэжэ hананат? Бригада гү? Үбhэ сабшалгын газар тээшэ гү? Үгы даа. Тэрэ машина түргэн гэгшээр шурьяжа, колхозой полинуудай хажуутаар hэнгэргүй hэтэ гараад лэ үнгэрнэ. Хушан шара шэнииисэ тэдэнэй хойноhоо жэбжэтэр ута колосоороо жэгдэхэн дохиhоор үлэбэ. Үбhэшэдэй бригадын хажуугаар үнөөхи машинамнай тогтон торонгүй табилуулжал ябана. Машина дээрэхин хүхюунүүд. Жэгдэ харгы болоожо, машинын дондорхоёо болиходо, тэдэнэр дуушье дуулалдаад абана. Харгыда тэдэнтэй ушарhан нэгэ эхэнэр хойноhоонь хаража хаража, «яагаашье шууятай, сортоотой зонууд бэ даа, түрэдэ ошожо ябаа ёhотой даа» гэжэ аман соогоо дуугарhаар үлэбэ. Харин нөөхи машинамнай ябаhаар ябаад, удангүй ехэ городой гэрнүүд харагдадаг болобо. Тиигэhээршье Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бүлэг «наймаашад» Улан-Үдын дэлгүүр дээрэ машинаhаа буужа, хүүлитэй хартаабханууд мухарюулагдаба, хүнэгтэй hү, зөөхэй, үгэрсэнүүд тагууд дээгүүр табигдаба ха даа...

Иимэ ушар нэгэ болоhон бэшэ, хододоол боложо байдаг юм. Иигэжэ ниитын ажалhаа зугадаhан зариманай Улан-Үдын дэлгүүр дээрэ hү, зөөхэй, хартаабха-жэртээбхэ наймаалжа байхадань, колхозой ажалда хүн зон дутажа, машина үсөөдэжэ байдаг. Үнгэржэ ерэхэдээ, хүдэлжэ байhан техникэ hаатадаг ушар үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, августын 27-ной үдэр энэ колхозой ори ганса силосорезкэнь хэхэ юумэгүй байгаа. Юун болооб? Силослэхэ үбhэ асардаг машинаараа зарим «хурдашуул» овощь шэрээд город ябашаhан гэхэ, гайхалтай гү даа. Хүнэй ганса хүбүүнэй эрхэ байдагтал нөөхи ори ганса силосорезкэнь эрхэлээдшье үзэдэг, эбдэрээд, hаатаадшье абадаг зантай юм.

Энэ колхозой байдал тухай кинофильм гараба гэлэйл даа. Тиимэ кино нээрээ экран дээрэ гараа hаа, юунhээ эхилхэ hааб? Манай hанахада, Улан-Үдын дэлгүүр ошожо ябаhан машина харуулhан кадрнууд экран дээрэ гараад, hүүлээрнь хартаабха, морхообхо, үгэрсэ мэтын овощь наймаалжа байhан хүнүүд заал hаа харагдаха hэн...

Түрүүлэгшэ хаана гээшэб? Тэрэ юугээ хаража ябадаг юм гэhэн асуудал зал соо hууhан хүнүүдэй зосоо орохо байна бшуу. Тэрэ асуудалда харюусажа, экран дээрэ иимэ кадр үзэгдэхэ hэн:

Харгыгаар зурыса сохилhон хүнгэн машина... Тэрээн соо нэгэ дунда наhанай хүн hууна. Хажуудахи нүхэртөө тэрэ томоотойгоор иигэжэ хандана:

— Нүхэр, ходол ажал намнаад, урдань орохогүйш... Олоной нюдэнhөө холохон нэгэ хэды хоногто архи амталаад үзэе даа.

Хажуудахи хүниинь гайханги шарайтай болоод:

— Нүхэр Заднов, юун гэнэт? Мүнөө иимэ шахардуу үедэ тиимэ юумэ хэжэ болохо аал?

— Яахань даа... Болохол юумэниинь болоно бэзэ.

Тиигээд зал соо саг зуура харанхы боложо, hүүлээрнь тогтоhон машина, столдо hууhан хүнүүд, тэдэнэй дунда Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Заднов. Урдань бүтылкэнүүд, эдихэ, даруулха юумэн харагдана.

Уйтай гэгшын хүгжэмэй абяан дуулдажа, экран дээрэ унахаяа байhан тарян, хооhон силосно нүхэнүүд үзэгдэнэ.

Үдэшэлэн. Колхозой клуб соо хүншье үгы, кино, лекцишье болоногүй. Нэгэ хүн клубай үүдэ татажа шагаагаад хооhон байхадань саашаа ошоно. Хоёр басагад тэрэнэй хойноhоо хаража, **«парторг Иванов эдэ бүгэдые мэдэнэ бэшэ аал? Хэзээ колхоздомнай хүхюутэй, наадатай болохо юм?»** гээд нэгэниинь хэлэнэ, нүгөөдэнь «ой, цве-тёт ка-али-иина-аа...» гэhээр саашална. Экран дээрэ түр зуура баhа харанхы болоод, hүүлээрнь томо гэгшын гаршаг гарана: **«Энэ колхоздо үхэрэй типовой байра бариха гэhэн шефүүд бии».**

«Республиканска «Заготзерногой» конторо» гэhэн гаршагай hүүлээр экран дээрэ хун шубуун бии болоод, тэндэ байhан тэргэтэй ашаанда хүллэгдэнэ.

«Сабхи хэдэг фабрика» гэhэн гаршаг үзэгдөөд, экран дээрэ арзагар улаан хабшаахай харагдана. Үү-татай! Тэрэ хабшаахайнь хун шубуунтай зэргэлээд, баhал нөөхи ашаанда хүллэгдэнэ.

«Аптекоуправлени» гэhэн гаршаг үзэгдөөд, экран дээрэ шобтон шэлжүүн сурхай загаhан томоотойгоор дүтэлэн, баhал нөөхи тэргэдэ орожо, хун шубуун хабшаахай хоёртой зэргэлнэ.

Хажууhаань харахада, харгыда гарахаяа байhан хамбы унаагай ашаан шэнги.

«Түмэр харгын стройтрест» гэhэн гаршаг экран дээрэ үзэгдэжэ, түрүүшээр нэгэ ута hагсагар hүүл бии болоод, hүүлээрнь обёорон гэхэдэ, тэрэмнай үнэгэн худагын hүүл байба. Үнэгэн нөөхи тэргэтэй ашаанай хажууда ошоод, баруун гараа үргэжэ:

— Минии команда дуулагты! — гэнэ. Хун шубуун, сурхай, хабшаахай гурбан старт абажа, урагшаа жудхэхөөр бэлэн, үнэгэнэй команда хүлеэшоод, амилхаяа болишоод байба.

— Марш! — гээд үнэгэнэй зангажархихада, тэдэнэр даб гэлдэжэ хүдэлэн гэхэдээ: хун шубууниинь тэнгэри өөдэ, хабшаахайнь гэдэргээ, сурхайнь уhа руугаа булялдаад, ашааниинь хүдэлхэ юумэ бэшэ.

«Гурбан жэл үнгэрбэ» гэhэн гаршаг гаража ерэбэ. Нөөхил газартаа, халташье хүдэлөөгүй ашаан харагдана.

«Райисполком» гэhэн гаршагай hүүлээр, экран дээрэ кабинет үзэгдэнэ. Столой саана галстук зүүhэн хүн (хажуудаа хэдэн телефонтой) hууна. Тэрэ хүнэй сонхоороо харахадань, хүдэлжэ ядадаг, зоболонто ашааh урдань байба. Тээ саана машина шурьюулжа ябаад, зосоонь дүүрэн зон, машинын кузов дээрэ: **«Колхоз—Улан-Үдэ (дэлгүүр)»** гэhэн гаршаг элеэр харагдана. Тэрэ хүн эдэ бүгэдые хаража хаража, үдэршье байгаа hаань сонхынгоо хүшэгэ буулгажархина. Энэ үедэ симфоническа оркестрын хүгжэм хүнхинэжэ, барабаанай абяа шэмээн зүрхэ хүдэлгэмөөр наярба.

«Түгэсхэл» гэhэн гаршаг бүхы экран дээгүүр томо үзэгүүдээр бэшэгдэнхэй гаража ерэнэ.

Эгээл иимэ үзэгдэл Иволгын аймагта хараа гээшэ hэн хабди. Ехэл зүрхэ хүдэлхөөр hэн. Илангаяа түгэсхэлдэнь дуулдагша зосоо уярма хүгжэм бидэниие аргагүй уяраагаа бэлэй. Теэд ганса бидэниешье бэшэ, мүн ондоошье хүнүүдэй сэдьхэл hайса хүдэлгэхэ байха гэжэ найданабди.

И. Байкальский,
Ц. Бадмаев.

Иволгын аймагай
Красноярово тосхон.

Колхозой зоотехник

... Май hарын нэгэ үглөө-...ихэнэй аймагай Хэрэнэй ... директорэй кабинедтэ гу-...hанай эхэнэр орожо ерэбэ. ...урин улаан болошоhон ша-...лиа бэеынь харахадаа хү-...та хүдэлмэрилдэг гэжэ мэ-... байба. Тэрэ эхэнэр нэгэ ...армаанhаан гаргажа, ди-... урда табяад, иигэжэ хан-...

...най МТС-тэ хүдэлхэеэ ...бэб. Зоотехник Рагуши-...эд гараа hарбайгаа hэн. ...ник Валентина Георгиевна ... Казахстанай Москва ша-...hабарнин ажахы, совхо-... урдань хүдэлдэг байhанаа, ...шэ эльгээгдэhэн юм. МТС-...ор Николай Иванович Мо-... иимэ мэргэжэлтэй зоотех-...ТС-тээ ерэhэндэнь ехэ бая-...нэ зоотехнитэй эндэхи кол-...хай юушье мэдэхэгүй бай-...нь, ёho тэдыдэ асууба:

...колхоздо ошожо хүдэлхэ ... байнабта?

...калаараа эгээл гээгдэн-... намайе эльгээгыт гэхэ ... гээд зоотехник Рагуши-...орэй урдаhaa хурса ню-... байба.

... директор колхозуудта hү ...аса тухай мэдээнтэй Валентина Георгиевнае танилсуулна. Энэ тоо мэдээнүүд даншье бирагүй, бага байба. Тиигэбэшье үшөө дахин анхаралтайгаар уншаhанай hүүлээр Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо ошоо hаа ямар бэ гэжэ hураа hэн. Энэ колхоз эгээл гээтдэнги колхозуудай нэгэниинь байгаа. Жэлдээ үнеэн бүриhөө арайхан тэжэ 400 литр hү hаадаг байhан юм.

**

Иигэжэ сахюур сагаан оройтой Саян үндэр уулын хормойдо оршожо байдаг холын колхоздо ерээд ажаллаха гэжэ байхадаа, «юунhээ эхилэлтэйб» — гэжэ Валентина Георгиевна удаан бодожо hуутаа hэн. Тэрэ үедэ фермэ, гүүртэнүүд дээгүүр hү hаалга ехэ бирагүй, ажалай эмхидхэл hула, зоотехническэ hуралсал эмхидхэгдээдүй байгаа. Мүн колхозой hаалишад үнеэдээ hаахын урда дэлэнгыень угаадаггүй, нидхэрдэггүй, ариг сэбэрые сахидаггүй байба.

Түрүүшын үдэрhөө элдэб бэрхэшээлнүүд тохёолдобо. Теэд Валентина Георгиевна бага наhанhаа хара хүдэлмэри хэжэ hуранхай хадаа ямаршье бэрхэшээлнүүдые дабан гарадаг заншалтай юм. Һаалишадтаа зоотехническэ шэнэ арга метод хэрэглэхэ тухай хөөрэжэ ойлтуулаад, тэдэнэрэй ажалыень эрид хубилгаха гэжэ шиидэбэ.

Гэбэшье, шэнэ юумые ажалда нэбтэрүүлхэ гээшэ тиимэшье бэлэн бэшэ ха юм. Һая гараhан тугалнуудые эхэhээнь hалгаажа түлжүүлхэ, үнеэдээ тугалдань хүхүүлэнгүйгөөр hаадаг болохо тэhэн зоотехнигэй дурадхалда:

— Үнеэднай hүеэ татажа шэргэхэл, — гэжэ hаалишад нэгэн доро буруушааба.

— Шэргэхэгүй, үшөө ехэ hү үгэдэг болохо, — гэжэ өөрынгөө дурадхалые нүхэр Рагушина бодото дээрэнь бэелүүлжэ эхилбэ. Тушаан болоходоо hаалишан Дулма Болбуреевагай «Машка»-гэжэ үнеэн тэрэ үдэр тугаллаhан байба. Зоотехник тэрэ тугалые эхэhээнь hалгаагаад hаалишантай сугтаа хэдэн үдэр hаалсаба. Хайшан гэжэ дэлэнгыень угаахаб, нидхэрхэб, яажа зүбөөр hаахаб тэжэ hаалишанда ойлгуулжа үгэбэ. Нэгэ хэды хоноод «Машка» үнеэн бэшэндээ орходоо нилээдгүй ехэ hү үгэдэг болобо. Һаалишан Болбуреева: — манай зоотехник хүнтэн гартай байна даа,—гэжэ Валентина Георгиевнае нүхэдтөө магтаба. Энээнhээ хойшо шэнэ аргын зүб байhанда этигэжэ, бусад hаалишад тугалнуудые эхэhээнь hалгаажа эхилhэн байна. Нёдондо ажахын жэлэй дүүрэхэ багаар 23 үнеэн тугалдаа хүхүүлжэ hаагдадаг байгаа hаа, энэ хабар хүрэтэр барандаа тугалгүйгөөр hаагдадаг болонхой. Иигэжэ зоотехнигэй эршэтэ ажалай, ехэ оролдолтын ашаар үнеэд тугалаа хүхүүлэнгүйгөөр hаагдана, тугалнууд үбэлдөө түлитдэдэггүй байра соо түлжүүлэгдэнэ.

Гэбэшье, зоотехнигэй баярлахашье, бахардахашье ушарнууд гарадаг hэн. Зарим hаалишад «тэрээ угаадагбди» гээд үнеэдээ hаахын урда гараа утаадаггүй, нүгөөдүүлынь: «манай эжы, тээбинэр гараа угаангүйгөөр наhан соогоо hаагаа юм, — тэлдэдэг байба.

Үнеэдые амяар амяарайнь уяжа байлгадаг, эдеэлүүлдэг болохо гэhэн зоотехнигэй hанамжые колхозой правлени халуунаар дэмжэбэ. Малай байрануудта хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүд хэгдэбэ. Харин эдэ бүгэдэдэ hаалишад дурагүй байба: хуушаараа hаахада хүнгэншье, түбэгшьегүй шэнги hанагдаба. Байтараа hаалишад энэ аргын мүн лэ hайндань этигээ hэн. Энээнэй ашаар тэжээл зүбөөр гаргашалагдана, үнеэдhээ hүн ехээр hаагдадаг болоо.

Валентина Георгиевна хони үсхэбэрилгэдэ мүн лэ анхаралаа ехээр хандуулдаг юм. Отаранууд дээгүүр саг үргэлжэ ябажа, хөөрэлдөө эмхидхэдэг, хонишодой ажалда элдэб заабари үгэдэг байна. Тиин хонидой үүлтэр hайжаруулгын талаар нилээдгүй юумэн хэгдээ, искусственна аргаар хонид үрэжүүлэгдэдэг, хурьгад кошарно-базова аргаар түлжүүлэгдэдэг болоо.

—Ойрын 4—5 жэлдэ,—гэжэ Валентина Георгиевна хөөрэнэ, — бүхы хонидоо нарин ба нарибтар нооhотой болгохо гэhэн зорилготойбди.

Теэд тэрээнэй иигэжэ шэн зоригтойгоор ажаллахыень хараад, хэлээшэдэнь этигэмээршье байна.

**

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз адууhа мал олоор үсхэбэрилдэг юм. Бүхы отара, фермэ, гүүртэнүүдээрнь ябаха гээ hаа, нэгэ үдэртэ үрдихөөр бэшэ байха. Колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэнь Жаб Доржиевич Халудоров зоотехнигэй хүдэлмэридэ ехээр туhалдаг. Иигэжэ колхозой правлениин ба партиин организациин туhаламжын ашаар зоотехник Рагушина өөрынгөө харюусалгата ажалда түрүүшын амжалта туйлажа шадаа.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые колхозой гэшүүд болгохо гэhэн партии, правительствын тогтоолой гараhанай hүүлээр Валентина Георгиевна КПСС-эй гэшүүндэ кандидат боложо ороо hэн.

— Эндэ, колхоздо, — гэжэ тэрэ хөөрэнэ, — ажаллахада ехэл hайн байна. Түрэл колхозойнгоо үдэрhөө үдэр бүри үнэр баян боложо байhандань ехэ баярланаб. Энээндэ минии ажалай бишыхан хубинь бии гэжэ hанахадаа омогорхоноб.

Валентина Георгиевнагай колхоздо ерэhэнhээ хойшо жэлhээ үлүү саг үнгэрөө. Энэ хугасаа соо тэрэнэй үүсхэлээр нилээд юумэ хэгдээ. Малажалhаа ашаг шэмэ абалга эрид дээшэлжэ мүнөө hаамхай үнеэн бүриhөө мянгаад шахуу литр hүн hаагдана. Үнеэд хайдагаар hаагдадаг, тугалнууд түлигдэдэггүй байрада түлжүүлэгдэдэг болоо. Мүн хонид искусственна аргаар үрэжүүлэгдэжэ үбэл хурьгалдаг ба худьгадые кошарно-базова аргаар түлжүүлдэг болоhон байна. Хонидой үүлтэр жэлhээ жэл бүри hайжарна.

Мүнөө алтан шара намарай арюухан амисхалаараа үлеэжэ байхадань, адуу малаа хээрын бэлшээри ногоондо hайса таргалуулжа, тэрэнhээ ашаг шэмэ абалгыень улам дээшэлүүлхын түлөө зоотехник Валентина Рагушина эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэ.

Е. МИТАХИНОВ.

БАРГАЖАНАЙ УРАН ДАРХАШУУЛ

Уран наринаар бүтээгдэhэн, үзэсхэлэнтэ hайхан зүйлнүүдэй выставкэдэ бэлэдхэл мүнөө манай республика дотор эхилэнхэй. Энэ выставкын гол зорилгонь: уран бэрхээр дархалха, урматай тоёор оёхо, наринаар hиилэн шэмэглэхэ, hайханаар тааруулан зураха гэхэ мэтэ арад зоной оюун бэлигые улам хүгжөөхэhөө гадна, тиимэ эрхим дархашуул болон оёдолшодые олоной дундаhаа оложо, шадабариинь шалгаруулха, аргахабыень арьбадхан хүгжөөхэ ябадал болоно.

Энэ выставкэдэ бэлдэхэ зорилгоор Курумканай болон Баргажанай аймагуудта тусхай экспедици hаяхан эмхидхэгдээ. Тэрэнэй ашаар Баргажанай бурядуудай бүтээhэн уран, нарин шэмэглэлнүүдтэй hайтар танилсаhан байнабди. Эндэхи уран дархашуул, hиилүүршэд, оёдолшод, шудхалаашад үнинhөө хойшо суурхадаг. Эдэнэр бултадаа арад зоной дундаhаа шалгаран гараhан хурса бэлигтэй хүнүүд юм. Тэдэнэрэй дархалhан зүйлнүүд өөhэдын лэ гараар бүтээгдэhэн онсо шанартай байдаг. Тиимэhээ эдэниие шэнжэлэн үзэхэдэ ехэ hонирхолтой.

Жэшээнь, XIX зуунжэлдэ бүтээгдэhэн хутагын хойн мүнгэн гоёолтонь онсо шэнжэтэй, зүүн зүгэй (хитад, түбэд гэхэ мэтэ) арадуудайхиhаа ондоо байhан юм. Баргажанай дархашуул юумые уралан шэмэглэхэдээ, луу баа могойнуудые зурадаггүй байгаа. Тэдэнэй урлаhан гоёолтын зүйлнүүд (хутага, хойнууд) хори, цонгоол, сартуул бурядуудайшье гоёолтонуудhаа онсо илгардаг байба.

Баргажанай дархашуул бүри hая болотор хитад, түбэд арадуудай искусствын нүлөөндэ ороогүй байжа, элдэб hайхан сэсэгүүд, жэмэсүүдые, мүн ондоо ургамалнуудые, хонины эбэр, мориной туруу гэхэ мэтыешье hажаалгажа зурадаг, hиилэдэг байhан түүхэтэй. XIX зуунжэлэй тэнгэhээ хойшо, XX зуунжэлэй эхин багта Мужаан Зуртанов гэгшын уралан дархалhан зүйлнүүд угаа hонирхолтой. Үгытэй бүлэhөө гараhан энэ хүн баяшуултай, лама, ноёдтой таарадаггүй, тэдэнэртэй тэмсэдэг байгаа. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр энэ дарханай бүтээhэн уран нарин зүйлнүүдые үбэршэлхэ, буляаха гэжэ hэдэлгэ хододоо гаргагша hэн.

Мужаан Зуртановай хэhэн хойтой хутаганууд мүнөө Баргажанай леспромхозой бухгалтер Рабжан Тээлинэйдэ, наhа бараhан Монто Очировай бүлындэ бии. Энэ хоёр хутагын нэгэниинь—ехэ, нүгөөдэнь—бага. Тэдэ хутаганууд бухын эбэрээр хэгдэhэн, хоёр үзүүрынь гоё мүнгэн хүреэтэй, тэгэндүүрээ табан газараар мүнгэн бүhэтэй. Хутагануудай барюулнуудынь баhа эбэрээр хэгдэнхэй. Тэндэнь үзэсхэлэн гоё үнгэтэй зургаан шулуун hуулгагданхай, жэмэсэй түхэлтэй болгожо мүнгөөр ба шүрөөр хэгдэhэн хутагын барюулай үнсэгынь илангаяа hайхан байна. Имнэ шадамараар хэhэн юумые харахада аятай, урматай байдаг.

Мужаан дархан түмэр ба янан дээрэ элдэб юумэ зуража, гоё hайхан үнгэтэй болгодог онсо аргануудтай байhан юм. Тэдэ тэдэнээ бусадта хүсэд тайлбарилжа үрдингүй наhа барашоо.—Мужаан шэнги дархашуул хомор. hанаамгай, hубэлгэн тулада элдэб зурагуудые hанаанhаа абаад, зурадаг hэн. Ондоо хүнэй зурагуудые hажаалгажа дурагүй бэлэй, —гэжэ мүнөөшье Баргажанай үбгэд, хүгшэд хэлэдэг.

Энэ дарханай хэhэн юумэнүүд тэрэ үедэ тон үнэтэйгөөр сэгнэгдэдэг байгаа.

Баргажанай олонхи дархашуул баянголойхид байhан юм. Уран оёдолшодые тэндэ олон байба. Баянголой эхэнэрнүүд уран тоёор оёhон хубсаhа үмдэдэг гэжэ, урдань хэлсэгшэ hэн. Мүнөөшье Баянгол нютагта уран дархашуул олон. Модоор элдэб гоё юумэ дархалдаг залуушуул Наизад Митапов, Сергей Болсобоев, Гуржаб Очировай хүбүүд, уранзурааша Шагдар Бадмаев ба бусад бултадаа баянтолойхид юм.

Арад зоной уран бэлиг, ородой классическа зохёолой нүлөөн Баргажанай Адаг тосхондо элеэр харагдана. Эмхи зурганай ба байрын гэрнүүдые гоёон шэмэглэhэн зүйлнүүд анхарал хандуулна. Гэрэй хушалтын хүбөөнүүд, сонхын модод, хаалтанууд, үүдэн, веранда, столбнууд элдэбээр hиилэhэн шэмэглэлгэтэй. Мүн табан хушуунууд, хадуур болон балта уран тоёор зураатай. Малай дүрсэнүүд hиилэгдэhэн байха юм. Энэ тосхониие харахада, кварталнуудынь тэгшэ, үйлсэнүүдынь сэхэ, гэрнүүдынь гоё байна.

Баргажанай Адагта мүн лэ олон дархашуул бии. Тэдэнэй дундаhаа залуу дархан Геннадий Максимов, тэрэнэй эсэгэ Ванифат Максимов, А. Скосырский гэгшэд тухайда онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэ хоёр бусад дархашуултай хамта түрэл тосхоноо бүри болбосон гоё болгохын тула ехэ оролдолго гаргана.

Баргажанда hууритайород зоной дунда бэрхэ зураашад, уран гартан мүн лэ олохон байгаа. XIX зуунжэлэй түрүүшын хахадта зурааша Александр Толстокулаков Нерченск городhоо Баргажан ерэhэн юм гэдэг. Иван гэдэг хүбүүниинь эсэгынгээ наhа бараhанай hүүлээр, баhал суутай уранзурааша ба дархан болоhон байна. Иван Толстокулаков hиилэн hуулгаhан гоёолтотой бишыхан хайрсаг, шкаф, стол, стулнуудые, фотозуратуудай рамануудые нютагай зоной захилаар уран наринаар дархалан бүтээдэг байба. Баргажанай тосхоной гоё гоё гэрнүүдые шэмэглэн гоёолсоhон юм гэхэ. Тэдэ гэрнүүдынь мүнөөшье болотор бии.

Иван Толстокулаков—ородой классическа урлалгын түлөөлэгшэ мүн. Энэ дархан бурят дархашуултай нягта холбоотой, тэдэнэртэй нүхэрлэдэг байгаа. Бурят түхэлэй гоёолтонуудые заримдаа хэрэглэдэг байгаа. Энэ ушар бурят,ород арадуудай үнинhөө хойшо hайн хани барисаатай байhые эли тодоор гэршэлнэ.

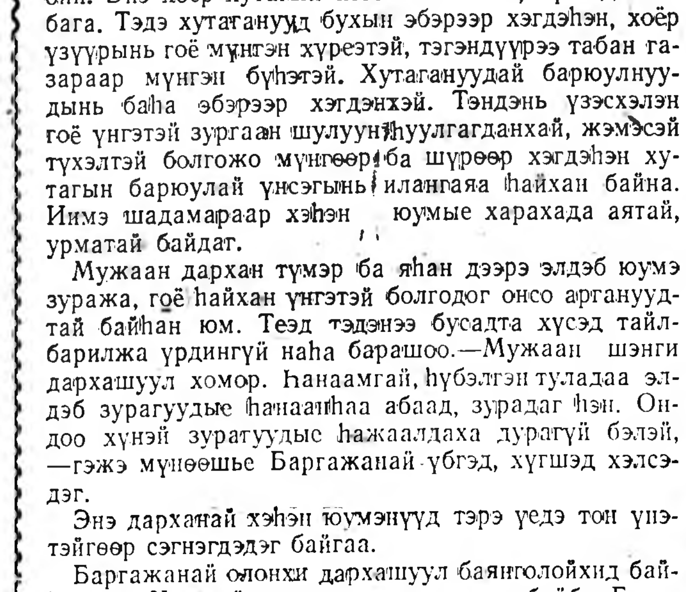
Курумканай аймагта эвенк зон ажаhуудаг. Тэдэнэрэй гоёолтын зүйлнүүд, ажаhуудалай хэрэгсэлнүүд баhал hонирхолтой юм. Арhан ковёр, гутал, малгай, дэгэлнүүдынь уран гоёор оёгдоhон байдаг. Илангаяа шарга, онгосо гэхэ мэтые эвенкнүүд шадамараар бүтээжэ, ехээр гоёодог байна.

Баргажанай болон Курумканай аймагуудтахи урашуул, дархашуулай бүтээhэн үзэсхэлэнтэ hайхан зүйлнүүдые шэнжэлхэ зорилготойгоор ошоhон экспедици худэлмэрээ дүүргээ. Уран, нарин гоёолтонуудай ба зурагуудай выставкэ амжалтатайгаар эмхидхэхын тула республиканга бүхы аймагуудаар тусхай худэлмэри ябуулжа, hайнаар бэлдэхэ уялгатайбди.

Ф. Балдаев, зурагай харуулгын искусствонуудай музейн директор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Баргажанай дархашуулай модоор гоёон бүтээhэн, мүнгэн дээрэ уран наринаар hиилэн хэhэн зүйлнүүд. 2. Баргажанай Адагай залуу дархан Геннадий Максимов. 3. Уран дархан Иван Толстокулаковай бүтээhэн гоёолтонууд.

Б. Бельскиин, Ф. Абрамовай фотонууд.

В. И. Ленинэй зохёолнууд Польско хэлэн дээрэ хэблэгдэнэ

ВАРШАВА, сентябриин 13. (ТАСС). «Ном ба эрдэм» гэдэг польско хэблэл 1922 оной декабрьhаа 1923 оной январь хүрэтэр В. И. Ленинэй бэшэhэн зохёолнуудай сборнигые польско хэлэн дээрэ хэблэн гаргаа. «Съездэ бэшэг» болон бусад материалнууд сборник соо оруулагдаа.

КНР-тэ партийна hуралсал үргэдэнэ

ПЕКИН, сентябриин 14. (ТАСС). hүүлэй үедэ Хитадта социалистическэ байгуулалтын эрилтэнүүдтэй тааралдуулан, партийна hуралсал нилээд үргэнөөр дэлгэрээ.

«Бэйцзинжибао» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, гансахан нёдондо жэлдэ партийна элдэб hургуулинуудта болон дээдэ түхэлэй курсануудта хүтэлбэрилхы партийна 650 мянга шахуу хүн hуралсаа. hүүлэй жэлнүүдтэ КПК-гэй Центральна Комитет, провинцинуудай, городуудай болон автономно районуудай партийна комитедүүд райкомуудай болон партийна бусад органуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулан партийна элдэб 50 гаран hургуулинуудые эмхидхээ. 1949 онhоо 1955 оной эсэс хүрэтэр ороной партийна hургуулинуудые 250 мянга гаран хүнүүд дүүргэжэ гараа.

Бүхы орон дотор коммунистическэ партиин эхин организацинуудай дэргэдэхи бүлэгүүдтэ политhуралсал үргэнөөр ябуулагдана. Тэдэ бүлэгүүдтэ залуу коммунистнууд болон КПК-гэй гэшүүдтэ кандидадууд марксизм-ленинизмын теорёор, Хитадай Коммунистическэ партиин түүхээр, шэлжэн оролгын үедэ партиин болон гүрэнэй генеральна хараа шутамай асуудалнуудаар эрдэм hургууляа дээшэлүүлнэ.

Президент Сукарно Югославска орденоор шагнагдаба

БЕЛГРАД, сентябриин 13. (ТАСС). ФНРЮ-гэй ба Индонезиин хоорондо эбтэй hайн харилсаа холбоо болон хани ёhоной холбоо барисаа хүгжөөн бэхижүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ габьяатай байhанайнгаа түлөө шагнагдаhан Индонезиин Президент Сукарнода «Югославиин Ехэ Одон» гэжэ ордениие ФНРЮ-гэй президент Иосип Броз Тито барюулаа гээд югославска газетэнүүд мэдээсэнэ.

Англи, США болон Францида Неру хандаба

БЕЙРУТ, сентябриин 13. (ТАСС). Суэцкэ каналые хэрэглэгшэдэй уласхоорондын ассоциаци байгуулха тухай өөhэдынгөө гаргаhан шиидхэбэриие шэнээр хаража үзэхэ уряатайгаар Англиин, Холбоото Штадуудай болон Франциин правительствонуудта Индиин премьер-министр Неру сентябриин 13-да хандаа гэжэ журналистнууд дамжуулна.

Египедтэ Инди урьhаламжа үгэбэ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 13. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын делийскэ корреспондент иигэжэ дамжуулна. Хоёр ороной хоорондо худалдаа наймаа эрхилхэ хэрэгтэ туhалха зорилгоор Инди 50 миллион рупиин (10.500 мянган доллар) урьhаламжа Египедтэ үгэбэ гэжэ парламентын заседани дээрэ Индиин правительствын түлөөлэгшэ мүнөөдэр мэдүүлээ.

Египедэй түлөөлэгшэ ООН-до бэшэг эльгээбэ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 13. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентство иигэжэ мэдээсэнэ. Египедhээ ООН-эй дэргэдэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ Омар Лютфи ООН-эй Генеральна секретарь Хаммаршельддэ, ООН-эй бүхы гэшүүдтэ сентябриин 13-да бэшэг эльгээгээ. Каналаар суднануудай ябалгада ямаршье hаад тохёолдоо hаань, тэрэнэй түлөө харюусалгые Англи Франци хоёр дааха ёhотой гэжэ Египет тоолоно гээд бэшэг соогоо Омар Лютфи мэдээсээ. Агентствын баталамжын ёhоор бэшэг соонь саашадаа иигэжэ хэлэгдэнэ. «Иимэрхүү ябуулгануудhаа уламжалан дайнай байдалтай боложо магад байhанай түлөө харюусалгые мүн лэ Англи Франци хоёр дааха ёhотой».

США-гэй гүрэнэй департаментын түлөөлэгшын мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН, сентябриин 12. (ТАСС). США-гэй гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ Уайт мүнөөдэр пресс-конференци дээрэ иигэжэ мэдүүлээ. Суэцкэ каналые хэрэглэхэ ассоциаци гэдэгые Англи Франци хоёр байгуулха гэжэ байнхай. Тэрээндэ оролсохые Холбоото Штадууд зүбшөөгөө.

Суэцкэ асуудалаар общинануудай палатада үгэ хэлэлгэ дүүрэбэ

ЛОНДОН, сентябриин 14. (ТАСС). Үсэгэлдэр общинануудай палатада Суэцкэ асуудалаар үгэ хэлэлгэ болоходо парламентын хэдэ хэдэн гэшүүд—лейбористнууд Дунда Востогто Холбоото Штадуудай ябуулжа байгаа политика тухай хэлээ. «Каналые ашаглагшадай ассоциаци» байгуулгын hанаа бодол хадаа США-гэй hанамжа мүн гэжэ Шинуэлл хэлээ. «Би хадаа Дунда Востогтохи американска дипломатида ехэ этигэлгүйгөөр ханданаб, — гэжэ саашань Шинуэлл мэдүүлээ.— Бидэнэрые Дунда Востогhоо гаргажа хаяха хүсэлтэй этэгээдүүдэй Холбоото Штадуудта бии байhанда би hэжэг hананаб». «Би англо-американска холбоо харилсаае буруушаанагүйб, — гэжэ тэрэ нэмэнэ,— зүгөөр американска дипломатическа нааданда манай агуу ехэ ороной баhамжалагдаха ябадалые буруушаанаб».

Лейборист Веджвуд Бенн эли тодорхой үгэ хэлэжэ, тэрээн соогоо египетскэ правительствын хүсэл зоригто зүрюулэн Суэцкэ каналые интернациональна мэдэлэй болгожо болохогүй гэжэ зааба. Тэрэ Суэцкэ асуудалаар английска правительство буруу юумэ хэнэ гэжэ зэмэлээ. «Хэрбээ Англи энэ асуудалтай дашарамдуулан Египедтэ добтолоо hаань, тэрэнь эзэрхэг түримхэй ябадал болохо байгаа», — гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Хэрбээ Иден өөрынгөө түгэсхэлэй үгэ соо Англи хүсэ хэрэглэхэгүй гэжэ хэлээгүй hаань, лейбористска оппозици правительствода эсэргүү голосовалха гэжэ Веджвуд Бен лейбористнуудай алыга ташалга доро нэмэжэ хэлэhэн байна.

Лейбористска оппозициин үмэнэhөө түгэсхэлэй үгые лейбористнуудай хүтэлбэрилэгшэ Гэйтскелл хэлэхэ зуураа, Суэцкэ асуудалые шиидхэхын тулада хүсэ хэрэглэхэгүй байhанаа мэдүүлхыень правительствоhаа дахяад эреэ.

Правительствын үмэн[э]... хэлэй үгэ Иден хэлээ. Т... тельствын хараа шугам... сагааруулжа, лейбо[р]... эрилтэдэ сэхэ харюу үг... хэдэнь Гэйтскелл иимэ а... ража, тэрэнэй үгые та... «Суэцкэ каналаар хүсэ... ябахагүй гэжэ правительс... нэhөө премьер-министр... бэлэн байна гээшэ гү?».

Энээндэнь Иден иигэ[жэ]... саа: «Юу хэхэ тушаа би... боото Штадуудай прав[ите]... хүсэд зүбшэнхэйбди гэжэ... hэм, (оппозици иигэжэ... «харюусагты!») түрүүш[ы]... хадаа египетскэ прав[ите]... хани харилсаа дурадхах... болоно гэжэ би хэлэhэн... тэрэнээ мүнөө дабтанаб. Х... рэ хани харилсаанhаа а... 1888 оной конвенциие эбд... гэжэ би хэлээ hэм. Хэрбээ... циие тэрэнэй эбдээ hаан[ь]... тэрээн тухай асуудалые... Соведтэ дамжуулан үгэх...

Аюулгүйн Соведтэ ханд... лада ямар үе үлэмжэ зох... гэжэ бусад правительст... зүбшэhэнэйнгөө ёhоор өөр... хойлхыень правительствод... ха гэhэн уряалтайгаар И... нануудай палатада ханд...

Суэцкэ асуудалые ши... хүсэ хэрэглэхэгүй гэhэн ү... ха тухай хэлэхэ болоходоо... хэ харюу үгэбэгүй.

Иденэй үгэ хэлэhэнэй hү... лосовани болоо.

Правительствын полити... руушаажа, лейбористска... циин хэhэн заhабариие аба... жэ 321 хүн, абахын түлөө... голосовалаа.

Правительствода этигэн... хын түлөө 319 голос үгтэжэ... лос этигэн найдалгын ре[з]... буруушааба.

Баруун Германида баруунай тала баримтал[агша] профсоюзна хүтэлбэрилэгшэд ГДР-эй профсоюзуудтай холбоо барисаа тогтоохо ябадалые буруушаана

БОНН, сентябриин 14. (ТАСС). ФРГ-эй ударидахы бүлэгүүдэй дэмжэлгэдэ түшэглэн, баруунгерманска профсоюзуудай баруунай тала баридаг хүтэлбэрилэгшэд ГДР-эй ажалшадтай холбоо барисаа байгуулха тухай баруунгерманска ажалшадай эрилтэнүүдые тоохогүй гэжэ hэдэнэ. Ажалшадай тэдэ эрилтэнүүдынь ФРГ-эй полиграфическа болон саарhанай промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай съездын шиидхэбэри соо hайшаагдаhан байха юм. Баруунай тала баридаг хүтэлбэрилэгшэдэй дура хүсэлдэ зүрюугээр баталан абаhан энэ шиидхэбэри соогоо съездэ хабаадагшад ГДР-эй профсоюзуудтай холбоо барисаа байгуулга хадаа германска арадай шухала хэрэгтэ — Германиие нэгэдүүлгын асуудалда hайнаар нүлөөлхэ байгаа гэжэ мэдүүлнэ.

«Кельнише Рундшау» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, энэ шиидхэбэри профсоюзай баруунай тала баридаг хүтэлбэрилэгшэдэй дунда «сошордолго үүсхээ». Съездын шиидхэбэриин удхашанарые бага ... hэдэжэ, полиграфическа саарhанай промышленности... дэлмэришэдэй профсоюзай... лэгшэ Ганзен гэгшэ энэ ш... ри «ойлгосогүй байна», т... профсоюзай хүтэлбэрилгы[н]... «тайлбарилагдаха» ёhотой г... дүүлээ.

Зүүн Германиин профсою[з]... холбоо барисаа байгуулха... эрилтэнүүд металлистнуудай... союзай съезд дээрэшье ... байгаа. Зүгөөр баруунай та[ла]... ридаг хүтэлбэрилэгшэд де... дые хашажа, ГДР-эй проф[союз]... тай холбоо барисаа байгуу[л]... саhан резолюци баадхан а...

Демократическа хэблэлэй... най ёhоор, Баруун Герман... руунай тала баридаг про[ф]... хүтэлбэрилэгшэдэй иимэ яб... немецкэ ажалшадай инте[рес]... болон эрилтэнүүдтэ зүрюу... гол асуудалые — Германи[е]... дүүлгын асуудалые шиид... туhалнагүй.

„Суэц тухай асуудал хэлсээ хэжэ шиидхэ[гдэжэ] болохо, шиидхэгдэхэшье ёhотой“

ПАРИЖ, сентябриин 13. (ТАСС). Франциин профсоюзна тон томо нэгэдэл бологшо ажалай бүгэдэниитын конфедерациин захиргаанай комиссиин заседани дээрэ үсэгэлдэр резолюци баталан абтаа. Тэрээн соонь иигэжэ заагдана. Суэц тухай асуудалаар Франциин правительствын баримталжа байhан хараа бодол дайн байлдаанай аюулд... жэ болохоhоо гадна, ороно... рестэ горьтойхон хохидол у... на.

«Суэц тухай асуудал еги[п]... дай сүлөөтэ эрхэеэ хүндэлэн... хэжэ шиидхэгдэжэ болохо, ш... дэхэ ёhотойшье» гэжэ резол[юци соо]... хэлэгдэнэ.

Шатарай XII олимпиада

Шатарай XII олимпиадын алтан кубок абахын түлөө мүрысөөн үдэр үнгэрхэ бүри hонирхолтойгоор үнгэрнэ. Мүнөө үнгэргэгдэhэн наадан бүхэн олимпиадада хабаадагшадhаа спортивна болон ухаалан бодолгын шадабариие эринэ. Чехословакиин бэрхэ шатаршад нэгэдэхи турта илагдаа. Румыниин шатаршад хоёрдохи турта Аргентинын командатай наадахадаа hайн амжалта туйлаа. Тэрэшэлэн хоёрдохи турта наадаhан СССР-эй, Израилиин команданууд тэнсэhэн турбан партитай. Гурбадахи турта Советскэ шатаршад Германиин Федеративна Республикын командатай уулзаа. Советскэ гроссмейстернүүд Керес Бронштейн хоёртой Унцикер Шмид гэгшэд ехэ бэрхээр наадаа. Эдэнэрэй партинууд (нэгэдэхи хюлгэ) тэнсэhэн байна.

Гроссмейстер Тайманов гурбадахи хюлгэ дээрэ Дарга гэгшэтэй наадаад, 31-дэхи ябадалдаа шүүhэн байха юм.

Гроссмейстер Геллер Пфейффер гэгшые шүүгээ.

Иигэжэ СССР-эй команда ГФР-эй шатаршадые 3 : 1 гэhэн тоотойгоор шүүhэн байна.

Тиихэдэ сентябриин 12-ой ... лалгын үедэ үшөө нэгэ наа[дан] ... рээ. Энэ нааданда Швейцар[и] ... хоёрой шатаршад 2 : 2 гэhэн ... гоор тэнсээ.

Тэрэшэлэн сентябриин ... үдэр хойшолуулагдаhан па[рти] ... наадагдаа. Энэ нааданда Р[у]... шатаршан Чокылтя Аргенти[нын]... тер Болбочан гэгшые шүүг... гэжэ Румыниин шатарша[д] ... тинынхидые 2,5 : 1,5 гэhэн ... гоор илаhан байна.

Мүн 2 : 2 гэhэн тоотойгоо[р] ... Чехословаки хоёрой команд[а]... наадан дүүрээ.

Финалай главна турта х... шадай байдалынь иимэ: С[ССР]... очкотой, Венгри — 7,5 очко[той]... нэгэ хойшолуулагдаhан п... Югослави 7 очкотой, мүн ... хойшолуулагдаhан партитай ... ни — 6,5, Аргентина 6 очко[той]... лоод, дүрбэдэхи турын ... ябана.

Сентябриин 13-най үдэшэ ... на мүрысөөнэй дүрбэдэхи ... лээ. (Т[АСС]).

Редакторай ор[логшо] О. ГОМ[Б]...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27 37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47 59, пропаганды и переводов — 35[..], культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32 67, бухгалтерия 37 32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00867. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №